СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 | РАЗ НА ТИЖДЕНЬ | ONCE A WEEK | PRICE $1.00

РІК CXVI | П'ЯТНИЦЯ, 23 СІЧНЯ 2009 РОКУ | ЧИСЛО 4 | VOL. CXVI | FRIDAY, JANUARY 23 2009 | No. 4

Барак Обама склав президентську присягу

ВАШІНҐТОН. — Рівно о полудні 20 січня Барак Обама склав присягу як 44-ий Президент США, і став першим афро-американським керівником країни. Він пообіцяв чесно і віддано служити на благо своїх співгромадян: „Я, Барак Гусейн Обама, урочисто клянуся, що вірно служитиму на посаді Президента Сполучених Штатів Америки і зроблю все, що зможу, щоб зберегти і захистити Конституцію Сполучених Штатів Америки, – так мені, Боже, допоможи". Церемонія інавгурації Б. Обами відбулася біля західного входу Капітолію.

Присягу у Б. Обами прийняв голова колегії Верховного суду США Джон Робертс. Б. Обама поклав руку на Біблію, яку тримала його дружина Мішел — ту саму Біблію, на якій півтора століття тому складав присягу Президент Абрагам Лінкольн.

Перед Президентом склав присягу на посаду віце-президента Джозеф Байден. Історія мирного передання влади в США нараховує вже понад 200 років.

Церемонію засвідчили майже 2 млн. осіб, які з'їхалися на цей день у Вашінґтон.

На церемонії був відсутній діючий секретар Департаменту оборони США Роберт Ґейтс, який має залишитися на цій посаді в уряді Б. Обами. Рішення про його відсутність прийняв Президент Дж. Буш. За традицією, одного члена уряду під час урочистих заходів, на яких присутні керівники держави, завжди відсилають у безпечне місце. Це – на випадок теракту чи іншого катаклізму, який міг би забрати життя провідників країни. Ця людина до наступних виборів тоді перебирає керівництво країною.

Барак Обама – 44-ий Президент США. Фото: www.whitehouse.gov

Після складення присяги Б. Обама виступив зі своєю першою програмною промовою як 44-ий Президент США і висловив свої головні цілі як керівник Білого Дому.

Серед численних гостей – три колишні президенти США – Джімі Картер, Джордж Буш-старший, Бил Клинтон, а також 43-ий президент Джордж Буш-молодший. Серед гостей і – кенійські родичі нового Президента Б. Обами. Дотеперішній віце-президент США Дік Чейні був присутній на інавґурації в інвалідному візку.

Виголошуючи свою інавґураційну промову, Б. Обама сказав: „З покорою я тут стою сьогодні перед нашим спільним завданням, вдячний за довіру, яку Ви мені дали, і згадуючи пожертви, які принесли наші предки. Я дякую Президентові Джорджеві Бушеві за його служіння нашій нації, як також за великодушність і співпрацю, які він виявив в процесі передання влади. Вже 44 американці склали присягу на президентську посаду. Цю клятву вони промовляли на хвилях підвищення добробуту та у спокійні часи миру. Однак, бувають і дні, коли цю присягу складають під захмареним небом, в умовах жахливих буревіїв. І в такі часи Америка крокувала далі не лише завдяки талантам чи далекоглядності своїх керівників, а тому, що ми, народ, залишалися вірними ідеалам наших пращурів та принципам, на яких основана ця держава. Так було і так має залишитись з нашим поколінням американців".

Цими словами новий Президент США розпочав свою інавґураційну промову, в якій визнав, що Америка сьогодні переживає часи глибокої кризи і стоїть перед неабиякими викликами. Але, будьте певними, ми з ними справимося, – продовжив він. „Ми зібралися сьогодні на цьому місці, бо ми обрали надію замість страху, спільну мету замість конфліктів і розбрату", – наголосив 44-ий Президент.

Б. Обама у своїй промові звернувся також до мусульманського світу. Він закликав його разом з західнім світом шукати новий шлях вперед – шлях, в основу якого будуть закладені спільні інтереси і взаємопошана.

„Нехай ті провідники у різних частинах світу, які сіють конфлікти або складають на Захід вину за негаразди у своїх суспільствах, знають, що їхні народи судитимуть їх по тому, що вони творитимуть, а не по тому, що вони знищать. Нехай ті, що тримаються при владі за

(Закінчення на стор. 15)

Під час інавґурації перед Капітолієм у Вашінґтоні. Фото: www.whitehouse.gov

НА ТЕМИ ДНЯ

Кому ж угодна московська газова угода?

Петро Часто

ПАРСИПАНІ, Ню-Джерзі. – Наприкінці минулого тижня російсько-український газовий конфлікт увійшов у фазу примирливих переговорів. Їх у суботу, 17 січня, від ранку аж до ночі на неділю провадили в Москві делеґації, очолювані, з російського боку, прем'єром Володимиром Путіним, з українського – прем'єром Юлією Тимошенко.

Напередодні, у п'ятницю, відлітаючи до Москви, Ю. Тимошенко в заяві з цього приводу запевнила, що в газовій проблемі сторони обов'язково знайдуть компроміс – „задля збереження добрих стосунків України та Росії, а також задля репутації обох країн в Европі".

Прем'єр-міністер підкреслила, що цей компроміс включатиме й відмову від будь-яких посередників між російським „Ґазпромом" і українським „Нафтогазом". Відтепер „в газовій дипломатії буде тільки одна урядова лінія... Мені потрібні тільки дві речі щоб у колеса не встромляли палок, а в спину – ножа", – сказала Ю. Тимошенко, маючи на увазі дуже критичну оцінку її „газової поведінки" з боку заступника голови Президентського Секретаріяту Романа Безсмертного, висловлену в інтернет-виданні „Українська правда" 16 січня – під цим промовистим заголовком: „Політика Юлії Тимошенко свідчить, що вона залишається „на гачку" у російських спецслужб".

У понеділок, 19 січня, прем'єр Ю. Тимошенко знову полетіла до Москви – підписувати остаточну українсько-російську газову угоду. Ще до моменту підписання голова правління „Ґазпрому" Олександер Медведєв в розмові з журналістами „втішив" українську сторону, що середньорічна ціна газу для України в 2009 році „може становити навіть менше, ніж 250 дол. за 1,000 кубометрів". Чи це справді мало? Добре поінформована московська газета „Вєдомості" уточнила: прем'єри домовилися про ціну приблизно 360-370 дол. за 1,000 кубометрів – на перший тільки квартал, ціна транзиту залишається старою – 1.70 дол. В цілому річна ціна газу для України може стано-

(Закінчення на стор. 15)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

МЗС України обурене „перлами“ В. Черномирдіна

КИЇВ. — У заяві Міністерства закордонних справ України, оприлюдненій 20 січня, говориться: „В Україні вже виробився стійкий імунітет до недружніх і зневажливих заяв, які час від часу лунають з вуст високих посадовців Російської Федерації (РФ) на адресу України та її керівництва. Ця неврівноважена риторика підхоплюється слухняною партійною елітою та керованими засобами масової інформації РФ. Апелюючи до міту про слов’янську єдність, цинічно експлуатуючи тему багатовікових історичних зв’язків, Кремль послідовно здійснює неприхований тиск на Україну за її незалежну зовнішню і внутрішню політику. Яскравим свідченням такого тиску послужив спляновaний характер „газової атаки“ Росії з метою дестабілізувати внутрішню ситуацію в Україні, зруйнувати її газотранспортну систему... Останній наочний приклад цього – висловлювання Посла Російської Федерації в Україні Віктора Черномирдіна, який, так і не усвідомивши ролі та значення Посла в країні перебування, вкотре у зневажливому тоні коментує внутрішню ситуацію в Україні. Можна й не знати положення Віденської конвенції про дипломатичні взаємини, але елементарна етика вимагає щонайменше поваги до країни, в якій ти працюєш. До якої міри треба не любити країну перебування, аби так зухвало і цинічно про неї висловлюватися?!“, – підкреслюється в заяві МЗС України. В. Черномирдін 19 січня заявив, що в майбутньому Росія може відмовитися від використання газотранспортної системи України для транспортування газу до Европи. „Якщо питання постане так далі, ми взагалі можемо обійти Україну“. Він також зазначив, що заяви українських політиків про те, що у Росії немає газу для постачання до Европи, не відповідають дійсності. „Це хто говорить? У них мізків мало, якщо вони говорять такі речі! … Все, що ми маємо, – наше. Ми на найближчі сто років забезпечені“, – сказав В.Черномирдін. *(УНІАН, „Майдан“)*

ВР заборонила виселення установ культури

КИЇВ. — 16 січня Верховна Рада ухвалила постанову „Про запровадження мораторію на виселення редакцій засобів масової інформації (ЗМІ), закладів культури, видавництв, книгарень, підприємств книгорозповсюдження“. За неї проголосувало 414 депутатів. Автор документу Володимир Яворівський („Наша Україна – Народна самооборона“) під час презентації постанови зазначив, що, незважаючи на те, що декілька місяців тому було ухвалено закон про підтримку книговидавництва в Україні, невдовзі в країні не залишиться книгарень і підприємств книгорозповсюдження. „Таке враження, що у Києві по Хрещатику пронеслися монголо-татари. Зникли видавництво „Поезія“, книгарні „Ноти“, „Плянета“, „Медична книга“. Останньою краплею стала ситуація навколо державного видавництва „Дніпро“. Оскільки проєкт постанови було зареєстровано тільки напередодні, під час обговорення було внесено ряд поправок. Зокрема назва постанови після змін звучить „Про запровадження мораторію на виселення редакцій ЗМІ, закладів культури, видавництв, книгарень, підприємств книгорозповсюдження“. *(„Інститут Масової Інформації“)*

Митрополит УПЦ не претендує на посаду Патріярха

КИЇВ. — Володимир Сабодан, глава Української Православної Церкви Московського патріярхату (МП), публічно заявив, що не має претензій на посаду Патріярха Російської Православної Церкви (РПЦ): „Сьогодні багато розмов іде про те, хто незабаром посяде на нещодавно спорожнілому патріяршому престолі. Серед можливих кандидатів говорять і про мене, вбачаючи в мені наступника Патріярха Алєксія. Однак, щиро дякуючи за таку велику честь, я бажаю предстати перед Богом 121-им Митрополитом Київським. 16-им Патріярхом Московським і всієї Русі хай буде той, на кого вкаже Бог та ваш вибір.“ Таку заяву Митрополит Володимир зробив, звертаючись до делеґатів УПЦ МП на помісний собор РПЦ. Він проходитиме в Москві з 27 по 29 січня, і однією з головних його цілей буде обрання глави РПЦ. Донедавна В. Сабодана розглядали як одного з найімовірніших кандидатів на патріярший престол РПЦ. До своєї смерти 5 грудня 2008 року РПЦ очолював Алєксій II. Зараз його намісником є Митрополит Смоленський і Калінінґрадський Кіріл, якого також вважають потенційним Патріярхом Московським. *(Бі-Бі-Сі)*

Чорнобильська АЕС – екологічно безпечна зона

КИЇВ. — За 55 років на місці Чорнобильської АЕС має бути екологічно безпечна зона. Таку мету передбачено у загальнодержавній програмі, яку ухвалила Верховна Рада. Незалежні екологи сумніваються, що її вдасться досягти у визначені терміни. Причина – відставання з будівництвом сховищ ядерних відходів та відпрацьованого палива. До 2064 року мають завершитися демонтаж чорнобильських атомних бльоків та очищення промислового майданчика. Все це – коштом України, міжнародної технічної допомоги та внесків фізичних і юридичних осіб. За цей час передбачається остаточно зупинити вцілілі енерґобльоки, законсервувати їх і витримати понад 20 років, перед цілковитим демонтажем реакторні установки. „Найбільше дивує те, що левову частку фінансування цих заходів бере на себе держава, а от компанія „Енерґоатом“ звільняється від фінансової відповідальности за виведення з експлуатації одного зі своїх підприємств“, – сказав Олексій Пасюк з Національного екологічного центру. На думку еколога, фінансувати такі заходи мають не платники податків. Екологи, каже О. Пасюк, домагаються, аби „Енерґоатом“ вже сьогодні накопичував кошти від прибутків АЕС для подальшого її закриття. *(„Німецька хвиля“)*

Відкрили меморіяльну дошку на честь Я. і С. Стецьків

МЮНХЕН, Німеччина. — Меморіяльну дошку на честь видатних громадсько-політичних та державних діячів Ярослава і Слави Стецьків відкрили 18 січня у Мюнхені. Її встановили на стіні будинку, у якому працювали керівники українського визвольного руху. Анна Музика – це справжнє ім’я Слави Стецько. Вона була у керівництві ОУН, а також співорганізатором Червоного Хреста УПА. Померла діячка у 2003 році, на 83-му році життя. Ярослав Стецько був заступником керівника ОУН(б). Створив у Львові Національне зібрання, яке проголосило „Акт відновлення Української держави“. У 1946 році Я. Стецька обрали керівником Правління ОУН. На цій посаді він був до останніх днів свого життя. Помер у 1986 році в Мюнхені. *(5 канал)*

Посол США радить домовлятися про транзит з Києвом

КИЇВ. — Посол США в Україні Віліям Тейлор вважає, що зміна процедури передання російського газу через Україну могла б зміцнити енерґетичну безпеку Европи. Таку думку дипломат висловив17 січня, коментуючи заяву президента Еврокомісії Жозе Мануеля Барозо про необхідність негайної ревізії системи енерґобезпеки Европейського союзу (ЕС). „Нова система енерґетичної безпеки Европи могла б включати зміну процедури передання російського газу через Україну. Европейці могли б приймати російський газ на російсько-українському кордоні і домовлятися про умови транзиту безпосередньо з українцями“, – пояснив В. Тейлор. До переліку заходів зміцнення енерґобезпеки ЕС, на його думку, також мають бути включені альтернативні джерела постачання газу та інших видів палива, ринкове ціноутворення, збільшення газових сховищ і стратегічних резервів нафти і газу, взаємозв’язки між европейськими країнами-споживачами і заходи соціяльного захисту для малозабезпечених верств населення. *(УНІАН)*

Депутати зробили вигляд, що відмовились від вакацій

КИЇВ. — З 19 січня депутати не підуть на вакації, а працюватимуть у комітетах і фракціях та з виборцями. За відповідні зміни до календарного пляну праці Верховної Ради проголосувало 266 депутатів. „Це означає, що ВР не йде на вакації, буде працювати... Тобто на наступній сесії ми закриємо попередню сесію і відкриємо нову“, – сказав голова Володимир Литвин. Як відомо, згідно з календарним пляном, з 19 січня Верховна Рада мала піти на вакації. Наступна сесія парляменту розпочнеться 3 лютого. *(„Українська правда“)*

С. Лебедя визнано найкращим атлетом грудня

БРЮСЕЛЬ, Бельгія. — Европейська асоціяція легкої атлетики (ЕАА) назвала найкращим легкоатлетом грудня українця Сергія Лебедя. За підсумками опитування він набрав більше третини голосів. Як повідомляє 16 січня офіційний сайт асоціяції, добитися такого почесного визнання нашому бігунові допомогла черговa, восьма перемога на чемпіонаті Европи з кросу в Брюселі. С. Лебідь до Олімпіяди-2012 плянує перекваліфікуватися в маратонця, щоб перемогти на цій дистанції. ЕАА почала визначати кращих спортсменів місяця з 2007 року. У 2008 році С. Лебідь став першим українським спортсменом, який потрапив в число переможців ЕАА. *(„Українська правда“)*

Населення України зменшилося ще на 17 тис. осіб

КИЇВ. — Населення України продовжує зменшуватися. З 1 листопада по 1 грудня 2008 року його чисельність знизилася на 17 тис. осіб і склала 46.16 млн. осіб. Такі дані подає Державний комітет статистики. З цього числа 31.39 млн. осіб – міське населення. Станом на 1 листопада в Україні проживало 46,179,000 Внутрішнього валового продукту осіб. У січні-листопаді 2008 року народилося майже 467 тис. осіб, померло – майже 689 тис. осіб, з яких 4,584 – діти у віці до 1 року. Шлюбів в Україні за цей час зареєстровано 306 тис., розлучень – 152 тис. Загальний коефіцієнт шлюбів – 7.2 на 1,000 населення, розлучень – 3.6. Згідно з останнім переписом населення України, проведеним 5 грудня 2001 року, в країні проживало 48,457,100 осіб. *(„День“)*

Торгівля людьми з України набуває загрозливих маштабів

КИЇВ. — Торгівля чоловіками і хлопчиками в Україні та Білорусі набула ґльобальних маштабів. Про це свідчать дані звіту Міжнародної організації з міґрації (МОМ). З загальної кількости осіб, які стали жертвами торгівлі людьми – 28 відс. білоруських та 17 відс. українських чоловіків. МОМ закликає правоохоронців цих країн перекрити нелеґальне підприємництво торгівлі „живим товаром“. Дослідження, підготовлене на основі опитування постраждалих, свідчить про те, що чоловіків з України та Білорусії продають в основному для трудової експлуатації в Росії, Туреччині, країнах Евросоюзу чи Близького Сходу. Спеціяліст українського представництва МОМ Тетяна Іванюк наголошує, що останнім часом жертв трудової експлуатації серед чоловіків стало більше, аніж постраждалих від сексуального рабства, як було раніше. Втім, підлітків та хлопчиків торгівці людьми продовжують використовувати в „секс-бізнесі“ та жебракуванні. Найчастіше малолітніх українців та білорусів експлуатують в Росії. З кожним роком постраждалих стає дедалі більше. За звітом МОМ, опитані жертви розповідають, що основною причиною їхніх поневірянь стали економічні труднощі на батьківщині та бажання допомогти родині. Більшість постраждалих – у віці 20-40 років й мають середньо-спеціяльну освіту. МОМ закликає уряди Білорусії та України пильніше протидіяти торгівлі людьми. *(„Німецька хвиля“)*

Президент України Віктор Ющенко вітає Президента США Барака Обаму

Вельмишановний пане Президенте!

Сьогодні, в день Вашої інавгурації, мені надзвичайно приємно від імені Українського народу та від себе особисто привітати Вас з вступом на посаду Президента Сполучених Штатів Америки.

Глибоко вражений маштабністю завдань, що випливають з Вашої виборчої програми, та чіткістю бачення їх реалізації. Щиро бажаю успіхів у виконанні Вашої відповідальної державної місії. Розраховую на тісну і плідну співпрацю з очолюваною Вами Адміністрацією в дусі стратегічного партнерства та дружби, що існує між нашими народами.

Повністю усвідомлюючи серйозність завдань, що постають нині перед Сполученими Штатами як провідником у розв'язанні найгостріших гльобальних проблем людства, подоланні світової фінансової кризи та протидії безпековим викликам сьогодення, хотів би запевнити Вас в готовності України й надалі спільно з американськими друзями брати активну участь у їх вирішенні.

Ми щиро пишаємося поступом, досягнутим у відносинах між Україною та США з часів здобуття нашою державою незалежности. За останні 17 років було закладено міцну основу двосторонніх українсько-американських взаємин. Втіленням зростаючої позитивної динаміки відносин стала підписана наприкінці 2008 року Хартія „Україна-США" про стратегічне партнерство. Хочу висловити впевненість, що згаданий документ, який відзначається духом дружби та взаєморозуміння, узагальнює ключові пріоритети взаємодії України та США, слугуватиме надійним дороговказом співпраці між нашими народами у найближчому майбутньому.

Враховуючи зазначене, хотів би запропонувати підвищити статус нині діючого основного координаційного механізму нашого співробітництва – українсько-американської Міжвідомчої Координаційної групи, вивівши її на рівень керівництва двох держав. Вважаю, що такий підхід адекватно віддзеркалюватиме як досягнутий рівень нашої співпраці, так і важливість наших спільних завдань.

В Україні високо цінують послідовну підтримку Сполученими Штатами стратегічного курсу нашої держави на набуття повноправного членства в Організації Північноатлантичного договору. Сподіваємось на збереження плідної взаємодії з Вашою Адміністрацією у цій сфері, зокрема – на підтримку політичного сиґналу Бухарестського саміту про перспективи приєднання України до НАТО, а також рішення грудневої зустрічі міністрів закордонних справ Організації щодо піднесення на новий рівень формату співпраці з нашою державою як важливих кроків у напрямку повноправного членства України в Альянсі.

Глибоко зворушений Вашою особистою увагою до тематики вшанування пам'яті жертв геноциду проти українців – Голодомору 1932-1933 років.

Вірю, що наша подальша співпраця на зазначеному напрямі сприятиме світовому визнанню дійсного характеру й маштабів цієї трагедії Українського народу, а також поширенню правди про цю жахливу сторінку історії України.

Користуючись нагодою, хотів би поновити Вам моє запрошення відвідати Україну у найближчий зручний для Вас час. Переконаний, що Ваша візита до нашої держави надасть нового потужного імпульсу розвиткові відносин стратегічного партнерства між Україною та Сполученими Штатами Америки.

Віктор Ющенко,
20 січня 2009 року,
м. Київ

Відзначення 100-річчя Степана Бандери на батьківщині провідника ОУН

У ч. 1 „Свободи" було вміщено розповідь про відзначення 100-річчя від дня народження провідника ОУН Степана Бандери в містах і селях України. На батьківщині С. Бандери побував 1 січня власний кореспондент „Українського тижневика" в Україні Зенон Завада. Вміщуємо надіслані ним світлини.

Бронзовий пам'ятник Степанові Бандері в Івано-Франківську.

Ветерани Української Повстанської Армії 1 січня на відкритті пам'ятника Степанові Бандері в Старому Угринові Івано-Франківської области.

У Старому Угринові Івано-Франківської области 1 січня до 100-річчя від дня народження Степана Бандери було розгорнуто червоно-чорний прапор, який символізує кров на українській землі, пролиту за її визволення.

Родинний будинок Степана Бандери, відновлений в Старому Угринові Івано-Франківської области.

АМЕРИКА І СВІТ

Китайська цензура вирізала слова про комунізм

ПЕКІН. — Під час прямої трансляції інавґураційної промови Барака Обами 20 січня у китайському телебаченні з неї зникли слова про комунізм та дисидентський рух. Влада Китаю не пропустила заклик Б. Обами згадати, що попередні покоління „скидали комунізм і фашизм не лише силою зброї, але також твердими переконаннями і об'єднанням в міцні союзи". Зцензуровано і звернення до правителів деяких держав, які „тримаються за владу за допомогою корупції і обману, змусивши замовкнути незгодних". В незручних місцях промови трансляція переривалася, і в кадрі замість американського Президента з'являлася китайська ведуча. Цензурі також піддався і опублікований друкований переклад виступу американського Президента. Водночас англомовна „China Daily", орієнтована в основному на чужоземну авдиторію, опублікувала промову Б. Обами без будь-яких поправок. *(„Кореспондент")*

США досягли угоди з Росією про перевезення вантажів

БАГДАД, Ірак. —Командувач Збройних сил США в Афганістані і Іраку генерал Дейвид Петреюс повідомив 21 січня про досягнення угод з Росією і сусідніми країнами щодо транспортування вантажів через їх території – для міжнародних сил в Афганістані. Д. Петреюс заявив, що угоди досягнуті під час його візитів до Казахстану, Туркменії, Таджикистану і Киргизії. США в 2009 році плянують спрямувати до Афганістану близько 30 тис. військовослужбовців – додатково до військ, що вже знаходяться там. В даний час основні шляхи постачання проходять по території Пакистану. На півночі цієї країни діють бойовики, які все частіше нападають на автоколони з вантажами для військ в Афганістані. *(„День")*

Літак впав у ріку Гадсон – всі врятовані

НЮ-ЙОРК. — 16 січня в ріку Гудзон упав літак авіокомпанії „US Airways", на борту якого перебувало 155 осіб. Жертв вдалося уникнути, проте частина пасажирів отримала незначні травми. Представники Федеральної авіяційної аґенції вважають, що причиною падіння літака стало зіткнення з птахами. Як наслідок, у літаку відмовили два двигуни. Літак злетів з ню-йоркського летовища „Ля Ґардія" і прямував до міста Шарлот у Північній Каролайні. Літак перебував у повітрі три хвилини, після чого почав падати. Через хвилину після злету пілот повідомив про зграю птахів і просив дозвіл на приземлення. Командир екіпажу, 57-річний Чеслі Саленберґер, досвідчений авіятор і колишній військовий пілот, підкреслив, що вирішив аварійно приземлитися на ріку, щоб врятувати життя пасажирів і уникнути падіння на густонаселені квартали міста. Після падіння літака в холодну воду (температура повітря – близько 10 градусів нижче нуля за Цельсієм) люди вилізли на крила літака і чекали на допомогу рятувальників. Через кілька хвилин після аварійного приземлення в ріку до літака підійшли рятувальні катери і пороми. „Пілот був справжнім героєм. Він бачив, що відбувається, вивів літак на мінімальну висоту, зробив розворот у потрібному напрямі, знайшов ріку Гадсон і постарався зробити приземлення на воду максимально безпечним", – сказав сенатор від штату Ню-Йорк Чарлс Шумер. Посадник найбільшого міста США Майкл Блумберґ назвав Ч. Саленберґера героєм. Усі люди врятовані. Найбільше потерпіла одна людина зі зламаною ногою, є також ті, хто зазнав переохолодження, чекаючи на крилі, поки їх взяли на човни. Посадник Ню-Йорку Майкл Блумберґ подякував пілотові за те, що він не покинув літак доти, доки не переконався в евакуації всіх пасажирів. *(Радіо „Свобода", „Високий замок")*

„Гамас" оголосив перемир'я

ЄРУСАЛИМ. — Палестинський ісламський рух „Гамас" та інші палестинські угруповання в неділю, 18 січня, оголосили про припинення вогню. Про це заявив офіційний представник „Гамас" Айман Тага. При цьому палестинці висунули умову – Ізраїлеві дається тиждень на виведення військ зі смуги Ґази. 18 січня, у день офіційного завершення воєнної акції Ізраїлю на території смуги Ґази, Ізраїль розпочав часткове виведення військ. Про це повідомили засоби масової інформації з посиланням на державну ізраїльську радіостанцію „Коль Ізраель". За день Ґазу покинули кілька військових підрозділів Армії оборони Ізраїлю, на кордоні вояків зустрічали автобуси. Додаткових підрозділів на територію анклаву не вводилося. Бронетанкові підрозділи відступили з передмістя Ґази, а також з низки населених пунктів на півночі смуги – Джебалії, Бейт-Хануна та Бейт-Лахії. *(„Кореспондент")*

Дж. Буш виступив з останнім зверненням до нації

ВАШІНҐТОН. — Діючий Президент США Джордж Буш 16 січня виступив з останнім, прощальним зверненням до нації. Він підбив підсумки восьми років свого президентства, згадавши не лише про досягнення, а й про помилки. За словами Дж. Буша „не може бути компромісів у боротьбі за свободу". Президент подякував народові за довір'я і надану честь служити, згадав про досягнення свого правління, остеріг щодо найважливіших, на його думку, проблем, що стоятимуть перед країною у наступні чотири роки і, що теж неодмінно, згідно з традицією, побажав успіхів новому Президентові США. „Існують речі, які б я зробив інакше, якби мені випала іще одна така нагода. Проте, я зажди діяв, виходячи з інтересів нашої держави. Я керувався своєю совістю й робив те, що вважав правильним", – наголосив Дж. Буш. „Ви можете не погоджуватися з деякими жорсткими рішеннями. Однак, сподіваюся, ви згодні, що такі рішення я був зобов'язаний приймати", – зазначив Дж. Буш. Діючий Президент нагадав, що після трагедії 11 вересня було створено новий Департамент внутрішньої безпеки, реорганізовано військові підрозділи, спецслужби та Федеральне бюро розвідувань. На стороні США у боротьбі з тероризмом виступило чимало союзників, серед яких – Ірак та Афганістан. „Америка прожила понад сім років без повторення терористичних актів на її землі", – заявив Президент. Він підкреслив, що загроза нападу терористів все ще не виключається. Разом з тим, глава держави запевнив, що США мають достатній потенціял і можливості, щоб протистояти аґресії та захистити свою землю. У боротьбі з тероризмом та у справі просування демократичних цінностей США мають залучати нових союзників . „У XXI ст. безпека та процвітання вдома залежить від рівня свободи за кордоном. Ми стикалися з небезпекою й випробуваннями, і попереду їх буде ще більше. Однак, з мужністю наших людей і вірою в наші ідеали, ця велика нація ніколи не втомиться, ніколи не спіткнеться, ніколи не впаде", – підсумував у своїй останній промові Президент Дж. Буш. *(„Майдан", Радіо „Свобода")*

Самогубний напад в центрі Кабулу

КАБУЛ, Афганістан. — Нападник висадив у повітря вибухові пристрої поблизу посольства Німеччини у столиці Афганістану Кабулі. Загинули четверо цивільних і один американський вояк. Приблизно 20 осіб були поранені – серед них кілька громадян Німеччини. Свідок події сказав, що нападник був за кермом авта, завантаженого вибухівкою. Після вибуху вогонь перекинувся на кілька сусідніх авт. Внаслідок іншого нападу, у східній провінції Нангархар, загинула одна цивільна особа і шість осіб були поранені. Відповідальність за обидва напади взяв на себе „Талібан". *(Бі-Бі-Сі)*

Б. Обама назвав „загрозу номер один" для США

ВАШІНҐТОН. — Новообраний Президент США Барак Обама заявив, що терористична мережа „Аль-Кайда" і її провідник Осама бен Ладен залишаються „загрозою номер один" для безпеки США. Б. Обама зробив цю заяву в середу, 14 січня, невдовзі після появи в Інтернеті виступу О. бен Ладена. Попередній запис виступу О. бен Ладена, провідника „Аль-Кайди", розміщувався в Інтернеті вісім місяців тому. Б. Обама, який обійняв посаду Президента США 20 січня, заявив, що його уряд зробить все можливе для запобігання новим терористичним нападам на Америку. *(Радіо „Свобода")*

Кім Чен Ір назвав свого наступника

ПХЕНЬЯН, Північна Корея. — Провідник Північної Кореї Кім Чен Ір 15 січня запропонував свого третього сина Кім Чен Уна як свого наступника. Він подав відповідну директиву про його висунення керівництву правлячої Трудової партії Кореї (ТПК). Кім Чен Уну тепер 25 років, він народжений від третьої дружини північнокорейського керівника по імені Ко Ен Хі, яка у віці 51 року померла в 2004 році від раку грудей. Вона також є матір'ю середнього сина Кім Чен Іра – Кім Чен Чоля. Перед смертю Ко Ен Хі державні органи преси назвали – „поважна мати", і це наводило на думку, що одного з хлопчиків готують в провідники. Теперішньому північнокорейському керівникові Кім Чен Іру було 32 роки, коли його батько і засновник Корейської Народної Демократичної Республіки (КНДР) Кім Ір Сен на з'їзді ТПК в лютому 1974 року назвав його своїм наступником. За даними американських і південнокорейських спецслужб, Кім Чен Ір переніс інсульт, після чого його нібито скував параліч. Згодом у Південній Кореї і США визнали достовірними повідомлення про поліпшення стану здоров'я провідника КНДР. Перед новим роком Кім Чен Ір закликав громадян Північної Кореї збудувати процвітаючу могутню державу, засновану на ідеї „чучхе" (опора на власні сили), відвівши на це чотирирічний термін. *(„Кореспондент")*

Китайська економіка стала третьою за величиною в світі

ПЕКІН. — За вислідами перерахунку внутрішнього валового продукту (ВВП) Китайської народної республіки (КНР) за 2007 рік, проведеного статистичними службами країни, Китай вийшов на третє місце в списку найбільших економік світу. За новими даними, економічне зростання в Китаї в 2007 році склало 13 відс., замість оголошених раніше 11.9 відс. і, таким чином, внутрішнього валового продукту у зазначеному році досягло 25.73 трлн. юанів. За середнім курсом за рік це становить 3.38 трлн. дол., що на 60 млрд. більше, ніж минулого року в Німеччині. Офіційні дані за 2008 рік будуть опубліковані наступного тижня. Очікується, що темпи зростання в Китаї суттєво впадуть у порівнянні з попереднім роком. У третьому кварталі зростання склало всього 9 відс. що є найгіршим показником за останні п'ять років, а в четвертому кварталі, за прогнозами аналітиків, він може впасти до 6.8 відс. Тим не менше, показники зростання ВВП КНР залишаться найвищими серед найбільших світових економік. У 2005 році Китай обійшов у списку найбільших економік світу Великобританію та Францію. За підсумками 2007 року, світовим провідником за обсягом ВВП були США (13.84 трлн. дол.), на другому місці йшла Японія (4.38 трлн.). У першу десятку також входять Китай, Німеччина, Великобританія, Франція, Італія, Еспанія, Росія та Індія. В серпні 2008 року американська консалтингова компанія „Global Insight" опублікувала доповідь, в якій зазначається, що вперше більш ніж за 100 років в наступному році США втратять ролю найбільшої в світі промислової держави. За оцінками компанії, місце Сполучених Штатів Америки займе саме Китайська народна республіка. *(„Кореспондент")*

Заява Президента України В. Ющенка щодо постачання газу до Европи

Я вважаю за обов'язок довести до відома ситуацію, що складається з постачанням російського газу до країн Европейського союзу, країн Европи, до України, і ті проблеми, які виникають у сьогоднішньому процесі.

Україна була, є і буде надійним транзитером, і не зробила жодного кроку, щоб припинити поставки російського газу до країн Европи і Европейського союзу.

Я хочу, щоб ця офіційна позиція була доведена до громадян Европейського союзу, глав держав, керівників урядів: Україна не робила жодного кроку до припинення постачань російського газу до Европи.

Для нас це принципова позиція, оскільки на сьогодні надзвичайно багато пліток, необ'єктивної інформації, брехні. Очевидно її мета – дискредитувати ті сторони, які ретельно, гідно виконують ті свої, зокрема, міжнародні зобов'язання.

Друга позиція, яку я хотів би також особливо підкреслити: з 1 січня 2009 року Україна не робила несанкціонованого відбору газу. Жодного кубічного метра російського газу несанкціоновано, поза реґляментами, не було відібрано з системи, починаючи з 2009 року, як і взагалі у 2008 році у тому числі. Але зараз ми говоримо про події, які стосуються інциденту від 1 січня поточного року.

Третє. Україна не є боржником жодній російській структурі за газ, який був спожитий у 2008 році. Підкреслюю, що фінальні платежі Україною були зроблені в кінці грудня 2008 року за газ, спожитий у листопаді, і авансові платежі за газ, який був спожитий у грудні.

Четверте. Коли виникли обставини, коли Україна стала свідком непоставок російського газу до країн Европейського союзу, ми ініціювали постановку питання перед Европейською комісією щодо залучення її як третьої сторони для того, щоб забезпечити, з одного боку, ефективний моніторинґ російського газу і транзиту його українською територією. Бо ми були переконані в тому, що присутність представників Еврокомісії, врешті-решт, може поставити крапку в дискусійних питаннях, які багато років тривають, які стосуються транзиту газу, умов транзиту, надійности транзиту, надійности системи.

Ми були і залишаємося конструктивною стороною в переговорах з Росією щодо підписання угоди про поставку російського газу в Україну і контракту на транзит російського газу до країн Европи в 2009 році.

Віктор Ющенко
13 січня 2009 року

АКТУАЛЬНА ТЕМА

Чому американці не помітили Голодомору вчасно

Р. Л. Хом'як

ВАШІНҐТОН. – На початку 1925 року до Ню-Йорку прибув Вернер Раков, латвійський німець. Він вступив в аспірантуру Колюмбійського університету як студент з Німеччини і слухав курси на філософському факультеті і факультеті суспільних наук.

Зрештою, прізвище 27-річного студента не так важливе. Він користувався декількома фальшивими документами. Суттєвіше те, чим він займався: Раков або Вульф, або Котлов, або Інков, коли не бавився в студента, був шпиґуном Леніна в Америці – співробітником Головного розвідувального управління, знаного як ҐРУ або військова розвідка. Раков-Вульф-Інков створив першу більшовицьку шпиґунську мережу в Америці, і його базою було приміщення „Амторґу" на 37-ій вулиці в Мангетені. „Амторґ" – це скорочена російськомовна назва „Американської торговельної компанії".

Ленінові потрібно було мати представництво в Америці, а США не визнавали СРСР аж до 1933 року, отже, торговельна компанія, спеціяльно створена для Америки, стала таким представництвом. Все пасувало, бо на початку того ж 1925 року, коли „Амторґ" відкрився, Президент США Калвін Кулідж виступив на з'їзді Американського товариства газетних редакторів з заявою: „Отож головним ділом американського народу є діло". („After all, the chief business of the American people is business" – це цитата з тексту президентського виступу. Протягом десятиліть ця цитата була спрощена, і тепер її повторюють в такій формі: „The business of America is business" – Ділом Америки є діло).

Висилаючи розвідників до США, Ленін не думав, що його люди тут підпалять революцію. Але він хотів знати про воєнні і промислові пляни США. Не дають американці дипломатичного визнання, дадуть торговельне. І дали. А в 1933-му, через вісім років від початку діяльности „Амторґу" в Америці, Сполучені Штати встановили й дипломатичні стосунки з СРСР.

Все це я довідався з нової книжки Андрю Маєра (Andrew Meier, „The Lost Spy. An American in Stalin's Secret Service", New York: W.W. Norton and Co., 2008). Книжка розповідає про зниклого совєтського шпиґуна Ісаю Оґінса, уродженця штату Конектикат, якого батьки-євреї іміґрували з Росії, саме з Литви, 1888 року. Оґінс захопився комуністичною ідеологією, коли був студентом Колюмбійського університету і вітав перемогу більшовиків в Росії. Згодом Оґінс „пропав", але в російських архівах є його справа: він працював аґентом Комінтерну в Ню-Йорку, Берліні, Парижі, а в Москві „товариші" його арешт

(Закінчення на стор. 8)

ПОСТАТІ

Провідник великих ідей та великого характеру

о. Богдан Налисник

„Щоб бути Великим – треба бути людиною великої ідеї та великого характеру... Коли людина великої ідеї для ідеї працює, для ідеї терпить, то, обійнявши провідне становище, вона стає справжнім провідником".

Митрополит Андрей Шептицький

Саме таким провідником і був Митрополит Андрей Шептицький – князь Української Церкви, архипастир і пророк, мислитель і меценат. Його найвищою ідеєю було вірне служіння Богові, Божій Церкві і своєму народові.

Рід Шептицьких – один з найславніших і найстаріших родів не лише України, але й Европи. Як каже народна мудрість, „дуб дужий не гіллям, але корінням". А в кореннях генеалогічного дуба Шептицьких були такі достойники, як Варлаам – єпископ Львівський, Атанасій – Митрополит Київський. Видатним архієреєм з роду Шептицьких був Лев – єпископ Львівський, Галицький, Кам'янецький. З цього ж коріння народився у 1865 році Роман-Олександер-Марія Шептицький – великий галицький Митрополит.

Надзвичайно щедру природну обдарованість його збагатила висококультурна атмосфера родинного дому, глибокі і систематичні студії права, філософії і богослов'я. Результат – три докторати, вільне володіння 15-ма чужоземними мовами.

Рабини галицьких міст, які вітали Митрополита в час канонічних візитацій єврейською мовою, не могли вийти з дива, коли він відповідав їм їхньою ж мовою.

Мав ще й неабиякий письменницький хист. Написав понад 150 пастирських листів до різних станів вірних. Ці листи охоплюють дуже широку тематику, почавши від родини і скінчивши на найактуальніших суспільних проблемах. Крім того, Митрополит Андрей написав такі глибокі твори, як „Божа мудрість" „„Християнська справедливість", а також переклав з грецької мови аскетичні твори св. Василія Великого.

Головний стержень його життя міститься в головній заповіді любови до Бога і ближнього. У своєму незрівнянному посланні „Про культ Христової любови" Митрополит пише, що Бог нас любить, бо нас сотворив, освятив, покликав до своєї Церкви, але передусім нас відкупив кров'ю і смертю Свого Сина: „Щоб так поступати. як поступив з нами Христос. Треба любити! Любити треба! Але любити не тільки любов'ю розуму, але й любов'ю серця".

Досконало володів Митрополит Андрей такими підставовими християнськими чеснотами, як терпіння і покора. Ось що згадує про це о. д-р Іриней Назарко, ЧСВВ: „Я був раз присутній на зворушливому обряді вмивання ніг Митрополитом Андреєм у храмі св. Юра. Митрополит вже був хворий, ходив на милицях. Цей великий каліка посувався навколішках від одного до другого священика, а було їх 12, умивав кожному ногу, обтирав її рушником і цілував. В часі цього обрядового вмивання ніг, всі його учасники вмивалися сльозами разом з Митрополитом". Ось так цей граф-інтелектуал з трьома докторатами практикував „покору аж до ніг".

22 жовтня 1900 року Кир Андрей з прочанами відвідував Рим. Папа Лев XIII запросив його до себе на авдієнцію і сповістив про своє благословенне рішення – призначити його на Митрополичий престіл. 31 жовтня 1900 року у пресі з'явилось офіційне підтвердження про номінацію єпископа А. Шептицького Галицьким Митрополитом.

Кир Андрей з надзвичайною напολегливістю готувався до виконання нелегких обов'язків Митрополита, відчуваючи велику відповідальність перед Богом за український народ.

Не можна не згадати про неоціненну заслугу матері Митрополита А. Шептицького – графиню Софію, багатогранно освічену, талановиту людину, котра своєю святою побожністю заронила у серце Романа щиру любов до Господа та людей. В листі до сина від 14 січня 1901року вона писала:

„Моя благословенна в Господі дитино! Найбільший скарб, який я отримала від Бога, – це ти. І цей найдорожчий скарб мого життя повертаю Богові. На ту хвилю, коли береш на себе хрест, по якого тебе покликав Господь – на ціле життя твоє, під Хрестом або ж на Хресті, на всю працю, наміри, терпіння і радість, на душу твою і розум, серце і здоров'я, на все, що чинити будеш, що постановиш, на цілу працю над будуванням Церкви Божої і поширенням Царства Його на землі... на всі хрести, якими люди тебе обтяжити можуть, і на всю любов, яку ти їм дарувати будеш, посилаю тобі урочисте, Господом випробуване Благословення".

На урочистій інтронізації Кир Андрея 17 січня 1901 року в соборі св. Юра у Львові зібрались тисячі вірних, сотні священиків, різні братства. Польські патріоти не особливо втішно сприймали той факт, що на митрополичий престол зійшов єрарх розумний, впливовий, з давнього і славного аристократичного роду.

А. Шептицький відчув, що відразу ж повинен дати всім зрозуміти, що він русин і буде йти до кінця життя зі своїм народом й заради нього працювати. Розвіюючи сумніви й двозначність, яка панувала тоді серед деяких верств духовенства, А. Шептицький заявив: „Я хочу, щоб всі це знали й зрозуміли, коли я обіймаю становище Митрополита Руського, то ним я хочу бути і ним буду".

Протягом усього сорокарічного архиєрейства він залишився вірний своєму слову. Не було такої

(Закінчення на стор. 12)

Про автора:

о. Богдан Налисник – ректор катедри св. о. Миколая, Чикаґо, Ілиной

День Соборности – голос історії

Цьогорічний День Соборности України – особливий, ювілейний: 90 років тому, 22 січня 1919 року, в Києві на Софіївському майдані було проголошено Акт Злуки усіх українських земель в єдиній соборній Українській Народній Республіці. І то вже був другий крок національного відродження, другий великий – і не зіпсований! – шанс, наданий нашій страдженній нації історією: відновлена, після століть імперської неволі, Українська самостійна держава вперше за багато століть інтеґрувала свої західні і східні землі, об'єднала Галичину Волинь, Поділля зі Слобожанщиною, Донеччиною, Лівобережжям та південною Україною, включно з Кримом. Що це був об'єктивний процес, зумовлений самим існуванням українців і українського питання в світі, свідчить навіть те, що ці дві великі події – відновлення незалежної Української держави і об'єднання усіх українських земель – відбулися без якихось надзвичайних зусиль тодішніх державних провідників, без надзвичайного напруження політичної волі. Навпаки, архівні документи свідчать, що в доленосному проміжку між 1-им і 4-им Універсалами Української Центральної Ради до владної верхівки надходили листи і телеграми з усіх українських країв – з вимогами: „Беріть владу в свої руки! Будьте тверді, будьте справжнім урядом!". Член Військового Комітету Центральної Ради Володимир Кедровський згодом згадував: „Люди дорікали урядові, що він обіцяв творити свою волю власними руками, а сам тим часом бігає до Керенського на поклін та просить дозволу".

Як відомо, 1-ий Універсал (від 23 червня 1917 року), ухильний текст якого написав Володимир Винниченко, хоч і стверджував, що джерелом влади в Україні є український народ, але проголошував автономію України у складі Росії. І лише 4-ий Універсал (від 22 січня 1918 року) узаконив Україну, як „самостійну, ні від кого незалежну, вільну суверенну державу українського народу".

Одначе, тодішні обставини таки вимагали від українських провідників сильної політичної волі, твердости і державницької цілеспрямованости. На жаль, цих якостей ні тоді не було подостатком, ні тепер. Тоді бігали до Керенського, тепер – до Путіна. Тоді не подбали про збройний захист українського відродження, і не дай, Боже, щоб це повторилося сьогодні, коли поведінка владної верхівки в Україні дуже нагадує суперечливу і не в усьому схвальну діяльність Центральної Ради. Її провідники, без сумніву, були великими гуманістами, носіями високих загальнолюдських ідей, вони недвозначно обстоювали права українського народу на свою власну державу, культуру, мову, але наївно хотіли досягнути цього демократичним, парляментським шляхом. Вже тоді, коли більшовицька Росія збирала свою орду для нападу на незалежну Україну, і коли генерал Павло Скоропадський готовий був надати для захисту української революції 40-тисячний український корпус, Володимир Винниченко і Михайло Грушевський заявили, що реґулярна армія їм не потрібна.

У січні 1918 року Центральна Рада своїм законом розпустила Українську армію. От чому радикальний 4-ий Універсал виявився все ж запізнілим: вже 29 січня 1919 року владу в Києві захопили більшовики.

Тільки поодинокі сторінки нашої історії писані чорнилами, переважна ж їх більшість – кров'ю. Коли чимало інших народів лише студіюють свою історію, ми, українці, постійно живемо в ній. То нехай же кожен крок в нашому неухильному поступі змітає попіл з нашого минулого і нехай воно знову й знову пашить в наші обличчя жаром праведної боротьби за волю.

СВОБОДА
Пам'ятаймо про Україну!
Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

Головний редактор – Рома Гадзевич
Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

FOUNDED IN 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054
Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510
E-mail: svoboda@svoboda-news.com Website: www.svoboda-news.com
Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280,
2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

Передплата на рік $55.00, на півроку – $35.00. Для членів УНСоюзу
$45.00 річно, на півроку – $30.00. За кожну зміну адреси – $1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda".
Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ"

Адміністратор	– Володимир Гончарик	(973) 292-9800 дод. 3041 e-mail: ukradmin@att.net
Керівник відділу оголошень	– Марійка Осціславська	(973) 292-9800 дод. 3040 e-mail: adukr@optonline.net
Передплата	– Марійка Пенджола	(973) 292-9800 дод. 3042 e-mail: ukrsubscr@att.net

СІЧЕНЬ В НАШІЙ ІСТОРІЇ...

У світлі людських почуттів

Важливі історичні події, тим більше – доленосні, завжди пов'язані з людськими почуттями, переживаннями, з тим особистісним схваленням чи запереченнням, з вітанням чи протестом, що йде з глибини серця. Але що знали б ми про цю істотну сферу буття, про безпосередній чуттєвий і розумовий відгук наших предків на всі разючі, очікувані й неочікувані, зміни, котрі їм довелося пережити, якби ми судили про минуле лише за підручниками з історії, начиненими сухим переліком фактів і дат? Формальний, беземоційний текст формально й беземоційно сприймається. І як же добре, що є такий жанр, як мемуари. Просто неможливо переоцінити їх ролю і значення для національної і загальнолюдської культури.

Ну ось що б ми знали про такі епохальні події, як розпад Російської та Австро-Угорської імперій з кінцем Першої світової війни, адже ж ні учасників тих революцій, ні їх очевидців вже нема серед нас. А то ж були епохальні очищувальні катаклізми, то були гарячі сплески надій галичан, буковинців, закарпатців на об'єднання у великій соборній українській родині. Чисто історіографічні відомості говорять про це замало, заскупо.

Наприклад, про конґрес закарпатських українців у Хусті 21 січня 1919 року. Зібралося 420 делеґатів – по одному з кожної тисячі душ – майже з усіх сіл і міст краю, і одностайно, як свідчить економіст та історик Петро Стерчо у його ґрунтовному, дуже переконливому дослідженні „Карпато-Українська держава", „однодушно проголосили злуку всього Закарпаття, включно з Пряцівщиною, з Українською Соборною Державою".

Але які ж живі людські переживання, яка тодішня щоденна людська правда ховається за цими рядками? І тут стають нам у пригоді спогади іншого відомого українця зі Срібної Землі, колишнього посла Карпатської України у Празі Вікентія Шандора. Тоді, в 1919 році, він був ще дитиною, 13-річним хлопчиком, але хлопчиком вельми кмітливим, уважним до життя тата і мами, до життя рідного села, Баранинців біля Ужгороду.

И ось характерний уривочок з 1-го тому його спогадів:

„На 21 січня 1919 року в Хусті було скликано Всенародний з'їзд, який мав вирішити дальшу політичну долю нашого краю. Тато, як староста села, теж поїхав, хоч у той час подорож була ані приємна, ані безпечна. Тато повернувся з Хустського з'їзду щасливий і одразу ж скликав до нашої хати сільську раду. Прийшли як русини, так і мадяри – члени цієї ради, між ними теж Турянський та Станковцій.

Звітуючи про з'їзд у Хусті, тато сказав, що хоч там був присутній і представник мадярського уряду, Всенародний з'їзд голосував за приєднання до України. Так само і він. Це, звичайно, обурило Турянського. Він злісно звернувся до тата:

– Як ти міг голосувати за приєднання до України, коли ти про Україну ніколи не чув і нічогісінько не знаєш про неї?

– Ваша правда, – відповів йому тато. – Але то не моя вина, а ваша, бо ви, мадяри, не дозволяли нам нічого про неї чути, і нам не було вільно про неї хоч що-небудь знати.

– А як ти міг голосувати, коли по-українськи не вмієш ані читати, ані писати?

– І тут ваша правда. І не моя вина, бо ви, мадяри, не дозволяли нам учитися по-руськи, бо ви нас силоміць мадяризували.

– То чому ти все ж таки голосував за Україну?

– Я голосував за Україну тому, – казав далі тато, – бо моя бабця ходила до Києва на одпуст, і вона мені казала, що там живе такий же народ, як і ми. Були тут у нас і полонені, – продовжував тато, – які теж так говорили, як і ми. Вони були з України. То раз ми один народ, то маємо належати і до одної держави. Ми досить були під чужою владою!".

Як відомо, міжнародні події не сприяли об'єднанню всіх українських земель в соборній Україні. Закарпаття опинилося у складі Чехо-Словацької Республіки, а чехи хоч і побіцяли краєві повну автономію, так само перешкоджали пробудженню української самосвідомости, як і мадяри. Але тоді, в 1919 році, й така-сяка автономія вважалася кроком вперед. Читаємо про це далі у спогадах В. Шандора:

„..Народ тішився, що в Ужороді вже й пани стали говорити по-руськи, та що всюди, навіть і в установах, можна вітатися зі словами „Слава Ісусу Христу". Народ цим дуже дорожив. У сільській раді в Баранинцях, де досі говорилося переважно по-мадярськи, почали говорити тільки по-руськи. Турянський і Станковцій перестали бути членами ради. Були це історичні зміни, і слід додати, що народ наш пережив їх достойно і культурно, не робив жодних докорів мадярам за минуле, не мстився. Було помітно, як колись похилені голови і спини русинів почали випрямлятися...".

Ось як уточнюють історію, розфарбовуючи її кольорами людських почуттів, мемуари. Серед них – і безцінні два томи спогадів незабутнього закарпатця д-ра Вікентія Шандора.

П. Ч.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Писанки на інавґурації Президента США в 1993 році

Інавґурація Президента США Барака Обами викликала у мене спогад про першу інавґурацію Президента Била Клінтона у 1993 році.

Великою несподіванкою для мене було запрошення від Інституту Смітсоніян взяти участь у святкуваннях з цієї нагоди, що проводилась під кличем „America's Reunion on the Mall". Фолкльорний відділ інституту влаштував з цієї нагоди велике шатро навпроти головного будинку музею, в якому 28 майстрів народного мистецтва в Америці могли показати свою творчість.

Було запрошено майстрів з різних ділянок. Писанкарство України було одним з них. Я з радістю погодилась приїхати і запросила з собою мою сестру Аку Перейму. З нами поїхала ще, на власний кошт, моя племінниця Христина Оніл, яка допомогла у влаштуванні виставок писанок та інформуванні відвідувачів про писанки і Україну. Сестра Ака і я писали писанки два дні, 17 і 18 січня, і пояснювали техніку розписування.

На спомин я залишила для Президента гусячу писанку і за кілька тижнів одержала подяку з його підписом. Я поцікавилася, як саме мистецтво української писанки зазнало такої уваги, і довідалася, що запропонував це Тім Лойд з Центру фолкльору Конґресової бібліотеки у Вашінґтоні.

Численні газети описуючи інавґурацію, згадували про творчість народних майстрів, в тому числі і про українські писанки.

Я рада, що нашу українську писанку побачили тисячі відвідувачів на інавґурації в січні 1993 року.

Таня Осадца,
Ветерсфільд, Конектикат

Дивна голова у голови парляменту

Президент Світового Конґресу Українців Євген Чолій звернувся до голови Верховної Ради України Володимира Литвина зі закликом шанувати пам'ять мільйонів жертв Голодомору, не принижувати гідности українського народу.

Справа торкається інтерв'ю В. Литвина російському телеканалові „Вісті" 14 грудня 2008 року. Зокрема він сказав, що тема Голодомору перетворюється на Україні у фарс.

Голова ВР України почував себе не як політик незалежної країни, але як провінційний чиновник імперії, підкресливши це вже одним цим висловом – „на Україні" – як уживалося за радянської імперії.

Та ще більше дивують вислови В. Литвина, що Голодомор „призначений на експорт" і що „політикам важливо було б послухати учених". Тобто доктор історичних наук, академік В. Литвин не знає, що трагедія Голодомору досліджена в тисячах статтей, сотнях дисертацій, в десятках документальних фільмів. Про те, що Голодомор був сплянованим геноцидом українського народу, неспростовно свідчать архівні документи.

Також дивно, що голова Верховної Ради іґнорує Закон про Голодомор, нею прийнятий 28 листопада 2006 року.

Йосиф Сірка
Торонто

Це було приємно людям

Складаю щиру подяку за поміщення в „Свободі" дописів, які я посилала, чим редакція справляла велику приємність людям, котрі тяжко працюють у нашій малій громаді. Сподіваюся, що й у майбутньому газета буде йти назустріч нашим проханням.

Зюня Мартинець,
Ґлен Спей, Ню-Йорк

Ще раз про візиту Вселенського Патріярха до Києва

У „Свободі" 14 листопада 2008 року була передрукована з „Львівської газети" стаття Богдана Панкевича „Надія на патріярхат". Тема цікава. Одначе, в статті є деякі неточності і тенденційні твердження, які вимагають іншого висвітлення.

На риторичне запитання: „Чи наблизила нас візита Вселенського Патріярха Варфоломея I до Київського патріярхату як канонічно визнаного об'єднання всіх православних?" автор дає непереконливу відповідь: „Напевно, так". При цьому ставить під сумнів успіх візити.

Автор пише, що високий гість не бачив такого ентузіязму православних українців, який проявили греко- і римо-католики під час візити в Україну Папи Івана Павла II в 2000 році.

Таке зауваження може висловити лише особа, яка не була в Києві під час візити Патріярха Варфоломея, або, якщо там була, то в складі якоїсь офіційної делеґації, відгороджена бар'єрами охоронців від загальної публіки.

Я спеціяльно відвідав Київ, щоб бути там під час візити Вселенського Патріярха. Мені вдалося лише один раз здалека побачити його на Софіївській площі. Якщо б не мій американський пашпорт, то я взагалі його б там не побачив.

Софіївська площа та суміжні вулиці могли б вмістити понад мільйон осіб, але їх туди не допустили. Під час промов Президента Віктора Ющенка і Патріярха Софіївська і Михайлівська площі, та алея, яка єднає їх, були перегороджені. На вулицях навколо площ були встановлені застави і пропускали лише тих, хто мав спеціяльні перепустки. На сусідніх подвір'ях були таємно розташовані загони спецслужб.

Нечисленні глядачі, які мали перепустки, тулились попід стінами довколишніх будинків. Отже, у висліді таких неймовірних заходів безпеки для ентузіязму православних українців не було місця.

Про висліди візити Вселенського Патріярха, мабуть, ще передчасно говорити. Одначе, якщо ми вважатимемо, що головною ознакою успіху візити є визнання Київського патріярхату, то цього не сталося, подібно, як і візита Папи Римського не увінчалась визнанням греко-католицького патріярхату.

Але не в патріярхаті справа. Найважливішою справою для православних церков в Україні на сучасний час є їх об'єднання та визнання помісности об'єднаної Церкви. Досі ця справа застрягла була на мертвій точці через позицію Російської Православної Церкви, яка вважала, що справи православ'я в Україні є внутрішньою справою Російської Церкви.

Тепер ситуація змінилась. В жовтні 2008 року на всеправославній нараді в Стамбулі Митрополит УПЦ МП Володимир Сабодан заявив: „Проблема українського розколу може бути вирішена лише соборним розумом усіх Помісних Православних Церков. Зі свого боку ми свідчимо про готовність брати участь у загальноправославному обговоренні питання церковного розділення України". Це крок – у правильному напрямі. Така заява в присутності Московського патріярха є не що інше, як ступневий відхід УПЦ МП з-під контролі Москви.

Немале здивування викликає твердження Б. Панкевича, що „на відміну від греко-католиків, православні єрархи в підпіллі майже не перебували й за віру не постраждали". Невже ліквідація цілої єрархії УАПЦ – понад 30 єрархів на чолі з Митрополитом Василем Липківським, які згинули смертю мучеників, не заслуговує на увагу?

Б. Панкевич радить православним пригадати Патріярхові Варфоломею „низку зрад його попередників, які катастрофічно вплинули на руйнування української державности".

Автор статті подає листу „зрад", які вимагають уточнення. Мовляв, за вказівками Константинополя митрополити київські після татарської навали не подалися в Галицько-Волинські землі, а на Володимиро-Суздальщину, в 1347 році Константинопольський патріярх на вимогу московського князя ліквідував Галицьку митрополію, вплив Константинопольського патріярха Паїсія на Богдана Хмельницького остаточно схилив гетьмана на союз з Московією.

Щоб перевірити правдивість цих тверджень, я начав переглядати історичні дослідження Михайла Грушевського, Івана Власовського та о. Костя Панаса.

Як подає І. Власовський, по татарській навалі першим Митрополитом Київським був Кирило III, син Галицької землі. Вселенський Патріярх висвятив його на Митрополита Київського. Повернувшись, він подався на Суздальщину. Іменуючи себе Митрополитом Київським, він на постійно осів у Володимирі над Клязьмою і Київ рідко відвідував.

Після смерти Митрополита Максима, наступника Кирила, почалась боротьба за Київський митрополичий престол.

Князь галицький Лев I послав ігумена Петра в Царгород, щоб Патріярх висвятив його на Митрополита Галицького, а князь тверський Михаїл послав і свого кандидата, ігумена Ґеронтія, щоб висвятили його на Митрополита Київського.

Патріярх вирішив висвятити Петра, ставленика Галицького князя Лева, але не на Галицького, а на Київського Митрополита, а ставленика тверського князя відпустив з нічим. Але Митрополит Петро не залишився в Галичині, а теж подався на північ і став ревним помічником московського князя Івана Калити. Він переніс митрополичу катедру з Володимира до Москви, поклавши основу для росту московської держави.

Російська Православна Церква високо оцінила заслуги Митрополитів Кирила і Петра, проголосила їх святими. Для українців вони започаткували хворобу малоросійства, з якої й досі українське суспільство не може вилікуватись.

Чи вселенські патріярхи сприяли тому, щоб київські митрополити йшли на північ?

Патріярх Філофей закидав їм, що вони „затвердилися на одному місці", в Москві, залишивши інші землі „без пастирського проводу, без науки і духовного догляду". Якщо б вселенські патріярхи заохочували київських митрополитів мати свій осідок в суздальсько-московських землях, то, напевно, за це не оголошували б їм догани.

Відносно твердження, що Вселенський патріярх ліквідував Галицьку митрополію на домагання московських князів, то о. К. Панас в „Історії Української церкви" подає, що Галицька Митрополія була скасована в 1347 на вимогу польського короля Казимира Великого.

Чи Вселенська патріярхія несе відповідальність за вчинки Патріярха Паїсія, який ніби зумів схилити Б. Хмельницького на союз з Московією? Відповідь – ні.

Паїсій не був Патріярхом Константинопольським, а Єрусалимським, і немає причин звинувачувати Вселенську патріярхію за вчинки Єрусалимського патріярха. Зустріч Патріярха Паїсія з Б. Хмельницьким відбулась за п'ять років перед Переяславською Радою. Патріярх Паїсій благословив гетьмана на боротьбу за визволення усього українського народу.

Михайло Герець,
Ратерфорд, Ню-Джерзі

ПАМ'ЯТАЙМО ПРО ГОЛОДОМОР 1932-1933 РОКІВ В УКРАЇНІ

Голодомор – на малюнках дітей

Понад 700 дітей з Дніпропетровська та усіх районів області взяли участь в обласній виставці дитячих малюнків „Жалоба серця", присвяченій тим, хто загинув від голоду у 1932-1933 роках.

Виставка відбулася в листопаді 2008 року і була зустрінута з великою зацікавленістю громади, адже Дніпропетровська область належить до числа тих, де найбільше селян загинуло з голоду в 1932-1933 роках .

Малюнки 50 переможців поміщено у каталозі, що його випустило видавництво „Ліра". Ці малюнки не можна оглядати без хвилювання – переймає сумний щем.

Володимир Єфимов,
Дніпропетровськ

Юлія Конюшенко, 12 років. „Дзвони пам'яті"

СКУ засудив заяву В. Литвина

ТОРОНТО. — 28 листопада 2006 року Верховна Рада прийняла Закон „Про Голодомор 1932-1933 років в Україні", у якому говориться, що:

1. Голодомор 1932-1933 років в Україні є геноцидом Українського народу.

2. Публічне заперечення Голодомору 1932-1933 років в Україні визнається наругою над пам'яттю мільйонів жертв Голодомору, приниженням гідности Українського народу і є протиправним".

Але недавно обраний голова Верховної Ради України Володимир Литвин, виступаючи 14 грудня 2008 року на телеканалі в Росії, публічно так висловив своє ставлення до теми Голодомору: „Що стосується... наприклад, теми Голодомору, то я категорично проти того, щоб переводити цю тему в площину етноциду. Те, що робиться в Україні, призначене на експорт в цій темі. Думаю, політикам важливо було б послухати учених. Так як цю тему педалюють, вона перетворюється в Україні на фарс".

СКУ у заяві від 30 грудня 2008 року закликав В. Литвина шанувати пам'ять мільйонів жертв Голодомору, не принижувати гідности українського народу, дотримуватися Закону інституції, яку він очолює, та публічно заявити, що Голодомор 1932-1933 років в Україні є геноцидом українського народу. *(СКУ)*

Учні приходили до школи, мов тіні

Свідок Голодомору Олександер Северин ділиться спогадами на зустрічі з громадою в Йонкерсі 9 листопада 2008 року. Біля нього, праворуч – дружина Надія і дочка Катерина.

Мені, свідкові Великого голоду в Україні, було тоді 11 років, а моїй дружині Надії ще не минуло й дев'яти років. Я не можу забути ту масу трупів, а особливо маленьких дітей, які гинули на залізничних станціях в Краматорську, Дружківці, Костянтинівці. Померлих від голоду влада не прибирала, мертві були всюди – навколо залізниць, у закутках парку ім. Леніна.

В цей же час терміново будувались велетенські заводи – Новокраматорський та „Танкобуд", удосконалювались інші спеціяльні підприємства. Москва готувалась до захоплення світу в своє ярмо. Рабську робочу силу постачали втікачі з Полтавщини, Київщини, Сумщини та інших реґіонів України, які, рятуючись від голодної смерти, складали резерв дешевих робочих рук.

Моє село Семенівка, Краматорського району, було невелике, але горде тим, що було „слободою". Тобто було засноване свого часу козаками й не було кріпацьким, як сусідні села. Село мало добру на ті часи початкову школу й дбало про її розвиток. Голод перекреслив усе, учні приходили до школи, мов тіні. Влада організувала для школярів так звані „сніданки". Я був малим, але виразно пригадую, що одного ранку перед „сніданком" школу відвідала група районних та місцевих комуністів, а серед них – пізніший кат села Віктор Лиходій та молодий більшовик Олександр Говорун. Мабуть, стан дітей заохотив О. Говоруна до відвертости. Він сказав: „Зверніть увагу на цю „пацанву", чим ми будемо воювати?" Як у воду дивився більшовик – через вісім років вибухла жахлива війна з неймовірними наслідками в першій її фазі.

Голодомор не забувся, не забувається і, незважаючи на спротив Кремля, не забудеться!

Олександер Северин,
Йонкерс, Ню-Йорк

Чому американці...

(Закінчення зі стор. 5)

тували як шпигуна, заслали до Норильська, де він і загинув.

Так, ще одна жертва сталінського терору. Таких мільйони.

Але справа Оґінса дала мені ідею, як збудувати наш, американський, пам'ятник Голодоморові. Замість запланованої скульптури з ґраніту чи бронзи, можна збудувати великий, всеохоплюючий словесний пам'ятник під назвою „Голодомор України і США".

Мене вже декілька років переслідує той факт, що наша держава визнала СРСР саме 1933 року, коли завершувався геноцид українського народу. В той час Америка переживала економічну кризу, а представники „Амторґу" обіцяли великі ринки на американські вироби в „країні рад".

Про мільйонні втрати населення України американська преса мовчала, але напевно в багатьох великих і малих газетах появлялися вістки й статті про можливості торгівлі з „Совєтською Росією", великих інвестицій в цій країні, розкиненій на 11 часових поясах, про потребу американських фахівців для будови інфраструктури в країні, де вся індустріялізація вимірювалась гучними п'ятирічними плянами.

В той час десятки таких американських інтелектуалів, як філософ Джон Дюі і політолог Сидні Гук, відвідували Москву і захоплювались совєтською „вітальністю". Вони вважали себе свідками майбутнього і писали про це в особистих листах і в статтях для американських журналів і в книжках. Таким чином кореспондент „Ню-Йорк Таймс" Волтер Дуранті знаходився у великій когорті американської інтелектуальної еліти, захопленої суспільним експериментом в Росії.

Будова словесного пам'ятника може бути відкрита для наших школярів, для студентів університетів, для кандидатів на маґістерські й докторські ступені, для емеритів, бібліографів, письменників, журналістів: кожний повинен вивчити якийсь аспект американсько-совєтських стосунків 1920-1930-их років, зосереджуючись на діях, які мали вплив на Голодомор.

Український історик Людмила Гриневич недавно виступала у Вашінґтоні з доповіддю про Голодомор. Вона доводить, що насправді Голодомор почався як геноцид проти українського народу ще у 1928 році, коли Росія забирала хліб з „братньої" України. Її дослідження базовані на відкритих джерелах – періодичних виданнях України з 1920-их – 1930-их років. Десятки місцевих газет друкували вістки про зерно з України, і куди воно ішло. Тепер Л. Гриневич в Америці має можливість переглядати американські джерела й архіви про цей період. Американські архіви також доступні нам у Вашінґтоні.

А наші школярі в Овенсборо, штат Кентакі, чи в якомусь Лоунсам Бовлдері в Оклагомі, можуть збирати матеріяли про те, як мінялись стосунки США з „Совєтською Росією" – від очікування раптового зникнення нового комуністичного режиму у 1918-1920-их роках до відкриття ринків для американських виробів у 1920-их і 1930-их роках (при люб'язній допомозі „Амторґу"). Ці ринки мали неабияке значення, бо саме тоді американська промисловість кульгала після краху біржі й економічної депресії.

Доповіді і статті в наукових журналах, книжки й художня проза прерізного рівня про співвідношення США і СРСР у 1920-их і 1930-их роках створили б словесний американський пам'ятник Голодоморові. І тут не треба спішити до якоїсь дати. Будова такого пам'ятника може забрати десятиліття, коли щораз більше людей займатимуться цим і знаходитимуть нові цікаві матеріяли. І деякі дослідження напевно покажуть нашу країну, наші підприємницькі кола в неґативному світлі. Але в Америці це на порядку денному. США не мають страху перед судом історії. Навпаки, вітають його.

Зрештою, нині ми переживаємо економічну кризу, яку усі порівнюють з тією, яку країна пережила у 1929 році. Нам треба стерегтись, щоб не повторювати телячих дурниць з „Совєтською Росією", яка нині називається Російською Федерацією. Для цього не пошкодило б знати подробиці Голодомору і встановлення американсько-совєтських дипломатичних стосунків.

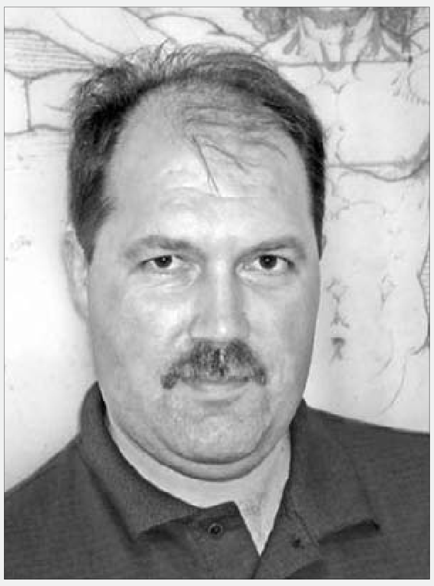
Це мій заклик до усіх нас – в Україні й Америці – збудувати словесний пам'ятник Голодоморові, під американським кутом зору.

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Новий заклад медичної терапії

Д-р Петруся Котляр

Володимир Стащишин

ПАРСИПАНІ, Ню-Джерзі. — У сусідстві з Головною канцелярією Українського Народного Союзу, в неділю, 25 січня, від 2-ої до 5-ої год. по полудні, відбуватиметься інформаційна зустріч, під час якої фізіотерапевт Володимир Стащишин, з восьмирічною практикою у своїй ділянці, і Петруся Котляр, лікар-терапевт з 25-річним стажем, відкривають нове бюро – Академію фізіотерапії, лікування гострого запалення хребта та клініку здоров'я, що пропонуватиме клієнтам ряд послуг, тому запрошує якнайбільше гостей на цю зустріч для ознайомлення.

В. Стащишин здобув ступінь маґістра з фізіотерапії в Університеті медицини та дантистики ню-джерзької Школи здоров'я та пов'язаних професій, спеціялізується в ортопедичній мануальній терапії, терапевтичних вправах і масажах.

Доктор-хіропрактик П. Котляр має бюро в Ню-Йорку, де застосовує консервативну маніпуляцію хребта, модальну фізіотерапію, рослинні поради та оздоровлювані вправи.

Вживаючи найновіші методи, практиканти допомагають пацієнтам в одужанні після інсульту, автовипадків, правильній поставі і рівновазі та допомагають відновити повний обсяг руху.

Академія фізіотерапії фундаментально відрізняється від

(Закінчення на стор. 10)

Святий Миколай обдарував українських дітей

Св. Миколай читає з книги про добрі вчинки дітей. Фото: Роман Семенюк

ҐАРНЕР, Північна Каролайна. – В неділю, 21 грудня 2008 року, св. Миколай загостив до Української католицької церкви свв. Володимира і Ольги. Парафіяни церкви – це майже усі новоприбулі іміґранти з України, які на американській землі плекають свою рідну культуру і звичаї, відзначають релігійні свята за юліянським календарем. Парох церкви – о. Ясон Шарон.

Молоді матері під проводом Галини Шарон приготували зустріч дітей і парафіян з св. Миколаєм в церкві після Служби Божої. Діти в народних строях показали виставу „Ходить в гості Миколай", у якій заспівали три пісні та деклямували вірші, висловивши свою любов, пошану і подяку св. Миколаєві за його добре серце і допомогу потребуючим людям.

Св. Миколай увійшов до церкви з великим мішком на плечах та привітав дітей теплими словами. Він прочитав з великої книги імена дітей, які робили добрі діла впродовж року. Опісля розкрив мішок та роздав дітям подарунки.

Галина Сушик вишила св. Миколаєві фелон та мітру.

Після програми присутні перейшли до парафіяльної залі на обід, який приготували жінки-парафіянки.

Роман Слиж

Дитяче свято в Церкві Непорочного Зачаття

ГИЛСАЙД, Ню-Джерзі. – В неділю, 7 грудня 2008 року, в парафії церкви Непорочного Зачаття відбулась зустріч дітей з св. Миколаєм. Діти представили на святі двомовну програму. На фото: парох о. Йосип Шупа, помічник пароха о. Василь Владика, керівник хору Том Дочич, один з авторів програми Том Стокерт серед дітей парафії.

Чикаґо відсвяткувало Різдво Христове

Вокальна студія при парафії свв. Володимира й Ольги.

Під час свята о. архимандрит Іван Кротець (попереду), оо. Ігор Кошик та Василь Петрів. Фото: Петро Ковтун

ЧИКАҐО. – Разом з Україною парафія свв. Володимира й Ольги святкувала Різдво Христове 7 січня. Від перших днів свого існування вона зберігає порядок свят за юліянським календарем, якого дотримується Українська Греко-Католицька Церква в Україні.

Як годиться, святкування проходили три дні. В самий день Різдва в соборі були відслужені три Літургії. Першу відслужили настоятель собору о. архимандрит Іван Кротець, о. Олег Кривокульський та о. Ігор Кошик. Разом з ними співслужили настоятель катедри св. о. Миколая ректор о. Богдан Налисник, декан о. Василь Салковський та о. Василь Петрів.

Під час Літургії співав хор „Прометей" під дириґентурою Романа Андрушка. Різдвяну проповідь виголосив о. І. Кротець. Своє слово закінчив настоятель побажаннями радісних різдвяних свят для своїх парафіян та всього українського народу.

На другій Літургії співав хор „Благовість" під проводом Олени Новик.

Після першої й другої Літургій, заходом парафіяльної ради, в Культурному осередку відбулася гостина для парафіян, що бажали зустрітися із знайомими, поспілкуватися, натішитися хвилинами святкового часу.

Гостина почалась молитвою, яку провів настоятель. І знову, як раніше у церкві, він побажав всім парафіянам радісних свят, міцного здоров'я та всього найкращого в новому році.

Лука Костелина

Новий заклад...

(Закінчення зі стор. 9)

багатьох теравпетичних клінік у підходах до лікування, що може значно прискорити реабілітацію.

Д-р П. Котляр є пластункою та членкою куреня „Спартанки", а також членом Громадського комітету в Українсько-американському культурному центрі Ню-Джерзі.

В. Стащишин нагадує, що потерпілим у випадках не потрібно спрямування від лікаря для консультації чи до започаткування лікувальної терапії. Клініка приймає всі головні забезпечення, включно з „Медікер". Про це та багато іншого ви зможете дізнатися, зателефонувавши на ч. (973) 449-1394 або електронною поштою: DrPatK@aol.com.

Новий заклад знаходиться на другому поверсі будинку при 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

Від хати до хати йшли колядувати

СТЕМФОРД, Конектикат. – Ідея організувати Різдвяний Вертеп виникла під час зборів осередку Всеамериканської громадської організації „Нова українська хвиля“ на початку грудня 2008 року. І вже 25 грудня 2008 року учасники вертепного дійства виступили перед парафіянами та гостями церкви Покрови Божої Матері у Бріджпорті.

Особливо радісно приймали колядників у приватних оселях. Дзвінок за поданим в оголошенні числом телефону – і до вашого дому заходить свято. Самі учасники Вертепу глибоко переживали кожен виступ і у переповненій людьми церковній залі, і у родинному колі приватної домівки.

Участь у Вертепі брали родини – Озимки, Марковичі, Станіславські, Наконечні, Філінські. Люди не шкодували свого часу. Не одному довелося відпрошуватися з праці, відкладати свої справи.

Цікаве й те, що у Різдвяному дійстві брали представники з різних регіонів України – Тернопільської, Львівської, Івано-Франківської, Хмельницької та Донецької областей.

7 січня Вертеп помандрував до Нью-Йорку, щоб на запрошення пароха церкви св. Юра о. Бернарда Панчука подарувати колядки та театральне дійство тим, хто святкує Різдво Христове за старим стилем.

Після виступу Єпископ Стемфордської Єпархії Павло Хомницький подякував учасникам Вертепу за їхню ініціятиву у плеканні добрих українських традицій.

10 січня Вертеп завітав на бенкет „З колядою до Владики“, який проводиться щороку в Семінарії св. Василія Великого у Стемфорді. Разом з представниками інших українських організацій „Нова українська хвиля“ склала свій грошовий дарунок на потреби семінарії у розмірі 300 дол. Мирослава Роздольська, голова організації, привітала Владику та подякувала йому за підтримку і співпрацю.

11 січня Вертеп завершив Коляду виступом у церкві св. Володимира Великого, парафіянами якої є більшість учасників. Зібрані під час цього виступу кошти у сумі 400 дол. були передані у церковну касу.

Учасники Вертепу дякували кураторці Українського музею і бібліотеки у Стемфорді Любові Волинець за надані їм українські національні шати для колядників.

Олена Устюжанцева

Учасники Вертепу йдуть до приватних осель.

Під час колядування у Владики Павла Хомницького.

Як і чим живе УВУ у Мюнхені

Наприкінці жовтня 2008 року українські громади Нью-Йорку, Філядельфії та Стемфорду відвідав ректор Українського Вільного Університету в Мюнхені проф. д-р Іван Мигул. Нижче вміщуємо його відповіді на запитання докторанта УВУ, члена Фундації УВУ в Нью-Йорку Миколи Меґеця.

– Якою сьогодні є загальна ситуація в УВУ?

– Мабуть, не відкрию нікому таємниці, коли скажу, що в останні роки університет перебував у складних фінансових обставинах. У період холодної війни УВУ фінансувався з бюджету Федеративної Республіки Німеччина і отримував фінансову дотацію від уряду Баварії. Коли Німеччина брала на себе зобов'язання утримувати діяльність університету, то офіційно зазначалося, що у випадку проголошення незалежности України, Україна повинна перебрати на себе фінансування УВУ. Допомогу зі сторони федерального уряду Німеччини припинили виплачувати ще у 1990-их роках. Те саме зробив через 10 років уряд Баварії.

На превеликий жаль, на сьогоднішній день ми не отримали від України жодної фінансової допомоги. За останніх 18 років щорічно відбувалося багато різноманітних зустрічей та переговорів на всіх державних рівнях, але вони не змогли зрушити справу з місця. Ми розуміємо, що головна причина полягає у тому, що чинне українське законодавство не дозволяє фінансування вищих навчальних закладів за межами України. Ми ж, у свою чергу, відкриті до безпосередньої співпраці з українськими університетами, але у такому випадку, у разі фінансування українськими університетами такої співпраці, уряд України накладатиме на них високі податки за фінансову допомогу з їхнього боку. Нещодавно від офіційного Києва до нас надійшли пропозиції щодо можливого фінансування УВУ українськими підприємцями. Однак, запропоновані нам умови суперечили тим федеральним і земельним законам Німеччини та Баварії, які регулюють діяльність вищих навчальних закладів і обмежують впливи приватних спонсорів на університети, їхні академічні програми, адміністративний і професорсько-викладацький штат. Сьогодні джерелами нашого фінансування є місячні дотації з боку Фундації УВУ в Америці, студентська оплата за навчання та пожертви німецьких громадян.

– Якими є склад і рівень професури університету?

– Нашими лекторами є загалом україномовні викладачі українських та закордонних університетів. 50 відс. викладацького складу припадає на науковців з Північної Америки, які одночасно працюють в університетах Канади та США. Вони викладають у нас за символічні гонорари або роблять це на громадських засадах. 25 відс. професорів УВУ походить з Европи, переважно з країн Европейського союзу. Інших 25 відс. – це професори українських університетів та УВУ. Двоє з наших професорів керують іншими університетами: д-р Борис Ґудзяк – ректор Українського Католицького університету у Львові, а д-р Михайло Пришляк – президент Вищої Школи торгівлі і права ім. Лазарського у Варшаві.

– Як же в цих фінансово обмежених можливостях університет спромагається ще й на науково-видавничу діяльність?

– Так, за останні декілька років в УВУ підготовлено та видано низку наукових праць і публікацій. На особливу увагу заслуговують „Промените сильвети” Ігоря Качуровського (2002), „Мислителі німецького Романтизму” Леоніда Рудницького та Олега Фешовця (2003), „Енеїда”

(Закінчення на стор. 13)

Провідник...

(Закінчення зі стор. 5)

ділянки церковно-релігійного, культурного чи економічного життя, якій би Митрополит Андрей не присвятив гідної уваги і не розвинув практичної діяльности на користь українського народу.

Він був великим соборником, розуміючи соборність як жертву особистого життя, добра і особистих вартостей для добра людської спільноти.

Саме дух соборництва спонукав Митрополита вибрати євященичий стан у монашому, василіянському вигляді, бо якраз у цьому стані молодий Андрей бачив більше можливостей для духовного піднесення українського народу. Коли ж опісля Боже Провидіння покликало його на єпископський і митрополичий престіл, всі його дії і помисли були пройняті духом соборництва.

Він не визнав поділу України на партії, на Галичину і Велику Україну, сам особисто кілька разів переїжджав кордони Галичини, щоб в Україні і Росії нав'язати контакти з впливовими людьми того часу та щоб спільно з ними працювати для добра українського народу.

Вороги Митрополита називали його то русофілом, то польонофілом, насправді ж він бажав і діяв, щоб українці позбулися і русофільства, і польонофільства, і австрофільства та невтомно працювали над тим, що він назвав „Рідною Хатою", себто рідною Державою – Соборною Україною.

А вже найбільшим соборником був Митрополит Андрей у ділянці церковній. Вся його енергія була спрямована до церковної єдности в українському народі. .

Коли в 1929-1930 роках поляки зажадали „звороту" – так званої „ревіндикації" 724 православних церков, що було явним грабежем, Митрополит Андрей непохитно стає в обороні православних. Багатомовним прикладом є відоме послання Митрополита Андрея з приводу руйнування поляками православних церков на Холмщині в 1938 році та насильного „навертання" православних українців на католицизм.

З послання видно батьківську любов, якою горіло серце Митрополита, в листі до нього Варшавський православний Митрополит Діонісій Валединський писав: „Вже другий раз Ви виявили перед цілим світом свою високу шляхетність у відношенні до Православної Церкви в Польщі. Ви піднесли мужньо свій голос в обороні правди Божої і християнської культури. І ми віримо, що Ваш виступ не тільки дав нам моральну підтримку, але й має загальнохристиянське виховне значення ... І Ви своїм чуйним, повним любови серцем, як Архипастир, що віддає душу за людей своїх, зрозуміли весь жах скоєного на Холмщині. Ви не пройшли мимо людських страждань, як священик і левіт, а захотіли бути подібним до милосердного самарянина ... " .

Чи не найголовнішою метою, якій він віддав усі свої сили, була справа об'єднання Українських Церков. В 1908 році Митрополит видав окремий пастирський лист до священиків. В ньому він писав: „Вже саме наше положення між Сходом і Заходом вимагає від нас праці над з'єдиненням Церков. Злучені зі Заходом вірою, а зі Сходом обрядом, ми можемо успішніше, ніж інші, працювати над створенням церковної єдности". З подібними листами Митрополит звертався до народу в 1907 і 1908 роках.

У 1937 році на так званому Унійному з'їзді у Львові Митрополит Андрей виголосив глибоке вступне слово про ідею екуменізму, оголосив „унійний тиждень", тобто дев'ятницю молитов і проповідей у справі поєднання. Коли ж прийшов 1941 рік і німці прогнали більшовиків з України, Митрополит сподівався, що настала хвилина здійснення церковної єдности. На жаль, його мрії не здійснилися. Але Митрополит умів чекати і для справи з'єднання організовував з'їзди, засновував наукові установи, заклав монастирі Отців-студитів і східню гілку Редемтористів, отримав дозвіл від Папи Пія XI, щоб оо. Бенедиктини заснували в себе східню гілку.

За справу єдности Митрополит Андрей не тільки молився і працював, але за неї страждав і жертвував своє життя.

У грудні 1939 року Митрополит писав до Ватикану: „Прошу і благаю, щоб Святіший Отець своїм батьківським благословенням, зволив призначити мене, уповноважити й делеґувати на смерть за віру і за святу Єдність Церков... Церква через мою смерть нічого не втратить, а може мати тільки зиск".

Господь йому цього привілею не дав. Мусів вдоволитися природною смертю. Але терпіння, які пережив Митрополит Андрей, рівнялись мучеництву.

Українська Католицька Церква справедливо зараховує його до своїх великих людей, але велич його полягала саме в тому, що він відчував нерозривний зв'язок зі своїм народом і з цілим людством, оскільки його задуми, його ідеали – універсальні, їх не можна обмежити до одного місця чи народу.

Папа Пій XII так про нього висловився: „Його ім'я на віки буде благословенне у Христовій Церкві, що збереже завжди згадку про його гарячу ревність за спасіння душ і про його постійну відвагу в обороні свого народу".

Духовну його велич треба оцінити духовними засобами. Прославлення Церквою будь-якого праведника – це надзвичайна Божа благодать. Ту благодать треба в Бога здобути відповідними засобами: молитвою, жертвою, постом, добрими ділами, терпінням та всякими іншими духовними зусиллями. Треба приватно і людно молитися за Великого Митрополита.

В різних потребах можна звертатись до Бога за заступництвом Слуги Божого Андрея. Бо коли вірні будуть отак молитись, то з часом стануться і чуда, які потрібні для щасливого завершення беатифікаційного процесу. Чудо – це наглядний доказ, що Господь не тільки дозволяє, але й хоче, щоб котрийсь з Його слуг був прославлений Церквою.

Остаточне прославлення Слуги Божого Андрея Шептицького залежить від Бога, але ми маємо в своїх руках найважливіший засіб, що може прискорити це прославлення, – молитву.

Уживаймо його!

Як і чим...

(Закінчення зі стор. 11)

Івана Котляревського (переклад німецькою Ірини Спєх, 2003), „Напрямки української культури" Івана Мірчука (редакція М. Шафовала, 2003) тощо. У листопаді цього року вийшла монографія австрійського вченого, професора УВУ та Віденського університету д-ра Міхаеля Мозера „Тарас Шевченко та сучасна українська літературна мова".

– Логічно припустити, що серед читачів „Свободи" є молоді люди, котрі хотіли б докладніше довідатись про умови вступу на маґістерські і докторські студії в УВУ.

– Через складний фінансовій стан, упродовж декількох останніх років ми не проводимо активної рекламної кампанії, яка мала б на меті привабити нових студентів. Та усе-таки кожного року до нас звертається 30-50 заявників з усіх куточків світу. Здебільшого це молодь з України і з українських діяспор. Кожного року ми беремо близько 20 нових студентів. Програми УВУ охоплюють тільки маґістерські та докторські студії з гуманітарних і суспільних наук, а також міждисциплінарної україністики. На навчання в УВУ приймається лише той студент, в якого уже є ступінь бакалавра чи диплом спеціяліста, тобто закінчена вища освіта в Україні чи в іншій державі, диплом якої відповідає за своїм рівнем ступеневі бакалавра.

В академічному контексті вимог до маґістерських програм УВУ дотримується приписів Болонської конвенції. Однак, враховуючи той факт, що наші студенти – це здебільшого випускники українських вищих шкіл, ми пропонуємо їм дві форми маґістерського навчання: маґістерку з двома та маґістерку з трьома семестрами курсових вимог. Для здобуття маґістерського ступеню слід написати і захистити маґістерську працю, а також здати усний іспит з профілюючої і додаткової дисципліни. Докторська програма УВУ передбачає три навчальних семестри, під час яких відвідуються курси з профілюючих і додаткових предметів, написання докторської дисертації, іспит з філософії та захист докторської дисертації. Також хочу згадати, що маґістерські і докторські дисертації повинні носити порівняльний характер, наприклад: Україна – Европейський союз, Україна – Німеччина тощо. Міністерство науки і культури Баварії визнає і затверджує маґістерські і докторські дипломи УВУ, які також визнаються більшістю країн світу.

Вартість навчання у нас становить 600 евро за семестр, коли студенти ще відвідують лекції, і 300 евро, якщо вони виконали усі курсові вимоги і продовжують працювати над маґістерською працею чи докторською дисертацією. Докладніші інформації про прийняття на навчання і його вартість можна прочитати на веб-сторінці Університету www.ukrainische-freie-universitaet.mhn.de, або надіславши листа на нашу електронну адресу: kdx0101@mail.lrz-muenchen.de.

Усього в нашому університеті вчиться 130 студентів. Добра половина з них виконала курсові вимоги і повернулася в Україну, щоб й надалі працювати над своїми маґістерськими і докторськими темами. У зимовому семестрі 2008-2009 року ми маємо 75 студентів. Багато з них уже прослухали потрібні курси і розпочали працювати над своїми науковими роботами. Кожного року УВУ випускає у середньому п'ять маґістрів і п'ять докторів філософії.

УВУ це єдиний університет на теренах Европейського союзу, в якому можна отримати маґістерське і докторське звання, навчаючись українською мовою.

– Чим ще Ви могли б заохотити майбутніх студентів?

– Доброю нагодою академічно збагнутиособливостіЕвропейського союзу та країн, які до нього входять; малими навчальними групами, де відбувається безпосередній контакт з викладачем; можливістю пізнати німецький академічний та діловий світ. До послуг студентів – найбагатша бібліотека україністики у Західній Европі та унікальні архіви УВУ. Наші студенти можуть вивчати німецьку та англійську мови. Хочу наголосити, що студенти з України отримують німецьку візу, яка дає їм право на тримісячну леґальну працю у Німеччині упродовж одного року.

– В який же спосіб можна поліпшити фінансову ситуацію, щоб зберегти й надалі розвивати діяльність університету?

– Найреальніший вихід – це збереження УВУ як інституції. На практиці це означає продаж будинку університету і придбання нового приміщення. А вже з грошей, які залишаться, створимо постійний фінансовий фонд університету. У такий спосіб УВУ міг би певний час працювати за рахунок процентів з капіталу, вкладеного у його „залізний фонд".

Ми зацікавлені у спільному проведенні з Фундацією УВУ в США активної рекламної кампанії з метою зібрання коштів на діяльність УВУ. Та найголовнішим є те, що двері УВУ завжди гостинно відкриті для нових студентів. Бо саме вони, наші студенти-випускники, і є найбільшим надбанням університету.

З діяльности Наукового товариства ім. Шевченка

Спадщина Ю. Шевельова – дар для наступних поколінь

НЮ-ЙОРК. – 7 грудня 2008 року в Українському Інституті Америки відбулася наукова конференція „Спадщина Юрія Володимировича Шевельова", присвячена 100-річчю від народження (1908-2008) визначного українського мовознавця.

Відкрив конференцію президент Українського Інституту Америки Ярослав Криштальський. Згадавши свої студентські роки в Колюмбійському університеті, він розповів, як уперше переступив поріг професорського кабінету Ю. Шевельова і яке велике враження справила на нього розповідь наставника про особисті зустрічі з видатними діячами української культури Леонідом Булаховським, Олександром Білецьким, Василем Сімовичем, Лесем Курбасом.

Д-р Альберт Кіпа звернувся до присутніх із вступним словом „Ю. Шевельов – президент УВАН".

З великою увагою слухали присутні доповідь проф. Павла Гриценка з Києва, який охарактеризував доробок Ю. Шевельова в царині історії української літературної мови. На закінчення виступаючий відзначив значну цінність біографічних праць Ю. Шевельова про видатних українських мовознавців Васильєва, Штибера, Ґанцова, Зілинського, Курило, як також і вагомого мемуарного доробку вченого.

Д-р Богдан Рубчак у своєму слові сказав, що і літературознавча, і властне літературна творчість Юрія Шереха (це ім'я походить від дівочого прізвища матері вченого) засвідчують дивовижно простору широчінь зацікавлень. Ю. Шерех, як автор, який „народився" у Львові в 1943 році, ніколи не втрачає постійного контакту з читачем, постійно з ним розмовляє, і то часом дуже гостро. За словами промовця, вже у таборах Ді-Пі розгортається особливий стиль статтей Ю. Шереха – його письмо національно-органічне, читабельне, розмовне, іронічне, жартівливе. Ю. Шевельов уважає, що стиль – це не тільки естетична цілісність, але й світогляд письменника і творити щось справді нове можливо тоді, коли автор титанічною працею пробився до витоків, до джерел національної культури.

Конференція тривала далі у формі круглого столу, засідання якого відкрила д-р Анна Процик. На початку присутні привітали відомого академіка-візантолога з Гарвардського наукового центру і почесного президента УВАН д-ра Ігоря Шевченка, який виступив з особистими спогадами про Ю. Шевельова.

Після цього слово перебрав вчений-астрофізик д-р Теодор Костюк, якому Ю. Шевельов доводився хрещеним батьком. Він багато років працює у НАСА, зокрема веде спостереження за кометами. У його виступі йшлося про особливості людської вдачі Ю. Шевельова, його поступливість, лагідність, незмінну увагу до близьких йому людей. Хоча Ю. Шевельов після смерти матері довгі роки жив самотою у невеликій квартирі поблизу Колюмбійського університету, уся його поведінка свідчила, що був він напрочуд „родинною людиною", і та велика

Юрій Шевельов

„родина", що її згуртував він навколо себе завжди пам'ятає свого улюбленого старшого члена.

У виступі д-р Лариси Залеської-Онишкевич наводилися цікаві деталі та обставини, які стосуються внеску Ю. Шевельова в інтерпретації української драматургії та мистецтва театру. Доповідач нагадала, що Ю. Шевельов почав систематично цікавитися театром ще в довоєнному Харкові, – саме там реалізувалися найновіші вистави режисера Л. Курбаса, виступали провідні майстри української сцени. Стосовно театрального Харкова Ю. Шевельова поважно турбувало, що, поряд із позитивним ставленням до багатьох прем'єр, тодішня масова публіка не виявляла великої прихильности до творчих пошуків Л. Курбаса. Свої, як завжди, нестандартні думки з цього приводу Ю. Шевельов зформулював у детальній рецензії з дещо ґротесковою назвою „Не туди Гриць ходив, і не там тирса шелестіла" (обігравши назви двох популярних тогочасних вистав).

У своєму виступі д-р Андрій Даниленко (катедра сучасних мов і культур в університеті „Пейс", Ню-Йорк) зазначив, що йому пощастило переймати досвід метра в останній період наукової діяльности Ю. Шевельова. Це відіграло велику ролю у справі успішного звершення А. Даниленком та його колегою Сергієм Вакуленком українського перекладу праці Ю. Шевельова „Історична фонологія української мови", підготування цього перекладу до видання (Харків, 2002).

За відсутности д-ра Асі Гумецької підготований нею для виступу на конференції особистий спогад про Ю. Шевельова зреферувала мовознавець з Луганська Тетяна Семикіна. Наводилися реальні випадки, що свідчили про підвищену увагу вченого до проблеми правописних варіянтів української мови. Уведений до вжитку в 1928 році Харківський правопис, що його в Україні й досі часто називають „діяспорним", Ю. Шевельов уважав справді загальнонаціональним.

Представлена д-ром А. Процик доповідь д-ра Тамари Гундорової „Пост-тоталітарна пам'ять і театр „Розрадянення людини" Ю. Шевельова" зосереджувалася на питаннях, тісно пов'язаних з недостатньою, за переконанням автора, рецепцією Ю. Шевельова в пострадянській Україні. Камертоном низки упереджень стосовно творчої спадщини вченого служить історія стосунків двох харків'ян: Олеся Гончара та Ю. Шевельова. Що в цій історії справді мало місце, а що можливе тільки навздогад, судити важко, проте для багатьох „прапороносна" візія ролі українського народу в другій світовій війні й досі залишається недоторканою. Як наголошує д-р Т. Гундорова, антишевельовський дискурс особливо помітний у зв'язку з тим, що в Україні так і не сталося серйозної розмови про долю радянської літератури, не було символічного розриву з останньою.

Звернувшись далі до підбиття підсумків роботи конференції, д-р А. Процик згадала про ще одну велику заслугу Ю. Шевельова. Вона наголосила, що вчений не відступав від правди. А. Процик розповіла про „дуже влучні і сміливі коментарі", з якими вчений виступив свого часу при захисті її дисертації в Колюмбійському університеті. При цьому, за виразом А. Процик, він не порахувався із тим, що ми зараз евфемістично називаємо „політичною коректністю". Не порахувався, бо мав тверде переконання, що подібна „коректність" часто є свідомим чи несвідомим викривленням правди. Професор „не боявся вдарити там, де треба було вдарити" і докладав зусиль, аби „усунути з наукового світу підрадянської України те, що він сміливо і правильно окреслив образним виразом – ліс брехні".

Учасники конференції, як також члени й симпатики української громади (понад 70 осіб) мали змогу поділитися враженнями та своїми спогадами про Ю. Шевельова – тепер уже в бенкетній залі. Хто встиг про це подумати, а хто – ні, та було ясно: конференція відзначалася високим науковим рівнем, виступи учасників посіяли нові зерна пам'яті, і нива Ю. Шевельова колоситиметься й надалі. Успіх конференції забезпечено енергійними зусиллями д-ра А. Кіпи, а останнє число „Новин з Академії", з його ж ініціятиви, також присвячене 100-літньому ювілеєві Ю. Шевельова.

Сергій Панько

* * *

Звідки ж походять українські ікони?

ТОРОНТО, Канада. – 24 жовтня 2008 року в приміщенні Канадсько-української мистецької фундації з цікавою доповіддю про походження українських ікон і певні загадки цього походження виступив професор Відділу історії та клясичних студій Альбертського університету в Едмонтоні д-р Іван-Павло Химка.

Дослідників української іконографії здавна дивував той факт, що чудові, високомайстерні ікони Страшного Суду з XV ст., котрі були знайдені у прикарпатських селах поблизу Старого Самбора, не мали своїх попередників в інших реґіонах України.

Звідки взялися ці шедеври давнього українського іконопису? Як і чому вони з'явилися у цьому закутку Карпатських гір? Ця проблема настільки зацікавила відомого історика І.-П. Химку, що він вирішив присвятити їй кілька років свого життя і ретельних студій. В результаті народилася солідна дослідницька праця, і цілком нова, глибоко обґрунтована наукова гіпотеза.

На початку проф. І.-П. Химка повідомив, що його книга на дану тему вже готується до друку. Книга матиме три частини, котрі висвітлюватимуть процеси походження, розвитку та поступової дезінтеґрації іконографії Страшного Суду в Україні.

Доповідач зосередився на проблемі першої частини дослідження – на походженні ікон, передусім на розгляді різних теорій щодо походження ікон. Одна з них, яку підтримує більшість мистецтвознавців в Україні, стверджує, що подібні ікони перед XV ст. існували по усій Україні. Прийшли вони з Візантії до Києва, звідти до Галича, врешті до Карпат, а пізніше, внаслідок татаро-монгольського спустошення, збереглися лише на Прикарпатті. Інша гіпотеза, у яку вірять деякі польські вчені, припускає, що іконопис з Візантії прийшов спочатку до Молдавії (Волохії), а вже звідти розповсюдився по Карпатах.

Однак, як підкреслив проф І.-П. Химка, обидві теорії не мають жодних наукових підтверджень. Це і спонукало його до власного дослідження. Шляхом надзвичайно прискіпливого аналітичного порівняння сотень відомих в різних країнах ікон Страшного Суду, дослідник прийшов до цілком оригінальних і досить несподіваних висновків. Перший: прообраз української ікони Страшного Суду виник не у Візантії, а в Північній Русі – Новгороді, Владимирі, Пскові; на це вказує ряд спільних елементів, як, наприклад, зображення змія з митарствами, Мойсея і народів, монахів, що злітають до раю тощо.

Другий: великий вплив на наші ікони мало і ґотичне мистецтво, відоме з місцевих римо-католицьких церков.

Третій: композиції ікон Страшного Суду з Карпат є явищем ориґінальним, вони виробилися саме там, в реґіоні поблизу Старого Самбору, а вже звідти пізніше розповсюдилися далі, зокрема і на південь, в Молдавію, а не навпаки, як помилково вважають деякі вчені.

Як і чому це сталося? І на це проф. І.-П. Химка має цікаве пояснення. На його думку, у XIV-XV ст. північно-руські єпископи часто мандрували до Царгороду та Афону – осередків православ'я. Шлях пролягав через Карпати, і властне тоді там виникає скупчення православних монастирів у Лаврові, Смільниці, Буковій, Добромилі.

Єпископи з екіпою монахів, серед яких були й іконописці, зупинялися в карпатських монастирях. Північні іконописці працювали там, навчали місцевих малярів, а ті додавали власні елементи, відомі з місцевої, зокрема й ґотичної традиції. Розповсюдженню іконопису на дошках сприяла і карпатська природа – буйні ліси, що вкривали гори. Так виникла місцева іконописна школа, і як результат – шедеври давнього українського іконопису, що й досі вражають своєю досконалістю.

Дагмара Турчин-Дувірак,
доктор музикології

Зустріч з духовенством у Кредитівці „Самопоміч"

ЧИКАҐО. – Традиційна щорічна зустріч дирекції Українсько-американської федеральної кредитної спілки „Самопоміч" з духовенством української громади відбулася 10 грудня 2008 року.

До фінансової установи завітали душпастирі українських храмів різних конфесій, які діють в околицях Чикаґо, а також у Висконсині та Індіяні.

Владика Ричард Стефан Семіняк благословив трапезу та разом з присутніми прочитав молитву „Отче наш".

Вітаючи гостей, президент кредитівки д-р Михайло Кос подякував душпастирям за духовно-просвітницьку роботу серед парафіян.

Він також сказав, що дирекція кредитівки враховує всі прохання, які надходять від настоятелів храмів та парафіяльних управ та всіляко фінансово допомагає їм.

Від імені духовенства дирекцію та працівників кредитівки привітав о. Микола Федюк. Виконавчий директор кредитівки Богдан Ватраль подякував присутнім за співпрацю з кредитівкою і зазначив, що метою фінансової установи є покращення добробуту її членів.

Настоятель храму св. Андрія в Блумінґдейлі о. Богдан Калинюк від імені парафії та деканату Української Православної Церкви у США підкреслив, що для української громади „Самопоміч" є чимось значно більшим, ніж фінансова установа, адже вона виконує багато різносторонніх функцій, які служать інтересам громади.

Закінчилася зустріч спільною молитвою, яку прочитав настоятель собору свв. Володимира і Ольги о. архимандрит Іван Кротець.

Володимир Павелчак

Учасники зустрічі у Кредитівці „Самопоміч" у Чикаґо.

Кому ж угодна...

(Закінчення зі стор. 1)

вити 270-330 дол.

Й ось перший коментар – директора Східньоевропейського газово-аналітичного центру Михайла Корчемкіна: „Надто висока ціна, незрозуміло, чому Україна погодилася". І таке припущення: угоду на перший квартал Україна підпише, але газу покищо, до березня, тобто до потепління і загального зниження ціни на нього, не купуватиме – поки його є досить в українських газосховищах.

Іншими словами – як самий газ є невидимий для ока, так і газові взаємини між Києвом і Москвою, передбачає більшість експертів, надалі залишаться поза полем зору громадськости. А це вже політика, і до неї світ все пильніше придивляється. Лондонська газета „Guardian": „...Майже всі дев'ять років правління Путіна „Ґазпром" є його ключовим інструментом внутрішньої і зовнішньої політики. За вказівкою Кремля „Ґазпром" скуповує засоби масової інформації, які дратують Москву, і допомагає йому проводити політику репресій всередині країни, а також є головним засобом демонстрації російської сили за межами Росії".

У зв'язку з цим для наших читачів буде цікаво подивитися на цей, м'яко кажучи, газовий конфлікт (голова Комітету Верховної Ради з питань безпеки і оборони Анатолій Гриценко вважає, що то була таки „енерґетична війна" проти України) очима тих об'єктивних російських авторів і видань, які „дратують Москву".

Московська „Нєзавісімая Ґазєта" стверджує, що метою „Ґазпрому" є „довести енерґетичну кризу в Україні до критичної межі і відновити проєкт газотранспортного консорціюму за білоруським сценарієм 2007 року – тобто створення на базі української газотранспортної системи акціонерного товариства і передання його контрольного пакету „Ґазпромові" ".

„Новая Ґазєта": „Сторона, яка абсолютно програла, – це Президент України Ющенко. Частково виграв Кремль, бо домігся свого – виставив Ющенка людиною, нездатною керувати країною, – але якою ціною? А от стовідсотковий переможець – це Юлія Тимошенко... Це геніяльний політик, яка нацьковувала свого колишнього найлютішого ворога – Кремль – на свого колишнього союзника по „помаранчевій коаліції". Газета зазначає, що після того, як Москві не вдалося переконати енерґокомісара Европейського Союзу Андріса Пієбалґса в тому, нібито Україна затримує російський газ, хоч насправді Росія навмисне подавала його без належного тиску в трубі, „в очах ЕС Росія виявилася ненадійним постачальником, і тепер будь-який европейський політик може задуматися: добре, це вони зараз змінюють Ющенка. А якщо завтра за допомогою тієї ж енерґетичної зброї вони будуть змінювати Меркель або Саркозі?...".

Ось ще думка відомого російського опозиційного політика Володимира Рижкова, колишнього депутата Державної Думи: „Кремль хоче, щоб Президент Віктор Ющенко заплатив за свою прозахідню зовнішню політику... Москва робить політику за допомогою нафти і газу. Нині Кремль наочно показує Заходові його залежність і хоче форсувати будівництво трубопроводу дном Балтійського моря, який має постачати блакитне паливо з Росії в Німеччину, минаючи територію східньоевропейських країн... Москва з її корисними копалинами проводить аґресивну й несправедливу політику...".

Російські засоби масової інформації – ті, котрі не дратують кремлівських вождиків, – вважають підписані В. Путіним і Ю. Тимошенко великим досягненням. Для нас важливо – як це „досягнення" вплине на подальші стосунки між Президентом В. Ющенком і прем'єром Ю. Тимошенко. Ледве чи ці стосунки поліпшаться. Коли у п'ятницю, 16 січня, прем'єр наголосила, що на переговорах в Москві український уряд не пов'язуватиме постачання газу для України з поновленням його достави для Европи, Президент В. Ющенко робив свою, цілком протилежну за змістом, заяву: ці два питання – взаємопов'язані і повинні розглядатися в одному пакеті. Фактом є, що вони не розглядалися в одному пакеті; що ціна газу для України – і це за умови нібито „милостивого", з боку Кремля, 20-відсоткового зниження, в першому кварталі має скласти 376 дол. за 1,000 кубометрів; і що при цьому не були переглянуті ціни на транзит газу українською територією.

Відомий київський експерт з енерґетичних проблем Олександер Нарбут вважає цю нову московську газову угоду „повним фіаско української газово-енерґетичної політики". На його переконання, угода „свідчить про недостатнє розуміння, чого це може коштувати українській економіці, адже ціна за транзит залишається незмінною, хоч вона й так занижена. Збитки на цій занадто низькій ціні транзиту щороку складають 3.5 млрд. дол.... При такій ціні українська промисловість втратить конкурентноздатність, не кажучи вже про інші наслідки цього програшу...", – сказав О. Нарбут.

Рорахунки експертів з Секретаріяту Президента України такі: европейська ціна газу для України в 2009 році має становити близько 199 дол. за 1,000 кубометрів.

І ще одна тривожна подробиця: якщо московська газова угода справді невигідна для української економіки, то чи добре, що вона підписана відразу на 10 років?

Барак Обама...

(Закінчення зі стор. 1)

рахунок корупції, брехні та придушення інакодумства, знають, що історія їм винесе вирок. Але нехай вони також знають, що ми готові простягнути їм руку, якщо вони готові розтулити свій кулак".

Після церемонії перед Капітолієм Б. Обама та Дж. Байден з дружинами очолили урочисту ходу-параду до Білого Дому.

Після інавґураційних урочистостей тепер вже колишній Президент Джордж Буш з дружиною Лорою попрощалися з президентською парою і відлетіли на вертолеті на летовище, а звідтіль до Тексасу. Віце-президент Д. Чейні і його дружина залишаться в районі Вашінґтону.

За безпекою під час інавґурації стежили 20 тис. працівників урядових служб і військові, дії яких координували спеціяльні служби США.

З інавгурацією Б. Обаму вже привітав Президент України Віктор Ющенко. Він, серед іншого, сказав: „Сьогодні, в день Вашої інавґурації, мені надзвичайно приємно від імені Українського народу та від себе особисто привітати Вас з вступом на посаду Президента Сполучених Штатів Америки. Глибоко вражений маштабністю завдань, що випливають з Вашої виборчої програми, та чіткістю бачення їх здійснення. Щиро бажаю успіхів у виконанні Вашої відповідальної державної місії. Розраховую на тісну і плідну співпрацю з очолюваним Вами Урядом в дусі стратегічного партнерства та дружби, що існує між нашими народами". *(„Голос Америки", Радіо „Свобода")*

УКРАЇНА І СВІТ

У Черкасах вшанували Степана Бандеру

ЧЕРКАСИ. – Ще 20 грудня 2008 року патріотично налаштовані українці зібралися в обласному краєзнавчому музеї, де громадська організація „Воля" влаштувала відзначення 100-річчя від дня народження Степана Бандери. На жаль, цей почин не підхопили в області. В моїй Смілі депутати міської ради, замість вшанування С. Бандери, знову чубилися з міським головою, бо місто не має коштів на опалення будинків, лікарень і шкіл, за борги відключено освітлення вулиць, найближчим часом обіцяють відключити воду.

Я поїхав до Черкас на урочисту академію, присвячену 100-річчю з дня народження провідника ОУН. Виходячи з авта, яким мене підвезли добрі люди, так впав на слизькому хіднику, що до крови розбив голову.

– Що з вами?! – перелякано запитували мене жіночки в обласному драматичному театрі ім. Тараса Шевченка, де мав відбутися захід.

– Постраждав за Бандеру, – пожартував я. Поки змивав кров, то подумав, що люди можуть вирішити, що я побився з комуністами, які обіцяли перешкодити проведенню академії. Довелося йти і заспокоювати: мовляв, комуністи злякалися, а голову я розбив випадково.

Коли почалася академія, присутні виконали „Марш українських націоналістів", а голова братства ОУН-УПА „Черкащина" Віра Борушевська прочитала „Десять заповідей українського націоналіста". Потім на сцені театру, напевне, вперше у його історії, виступив народний вертеп. Його учасники говорили про зірку, що засяяла у небі і провістила нового царя. Ведуча заходу, голова обласної організації Конґресу українських націоналістів Любов Гафінова, звертаючись до присутніх, пояснила, що черкаські націоналісти вирішили почати вшанування видатного українця у ці святкові дні саме вертепом. Адже він його дуже любив і неодноразово в дитинстві брав у ньому участь.

А далі пішли виступи гостей, які приїхали до Черкас з різних реґіонів України. Професор Київського національного університету ім. Тараса Шевченка Володимир Сергійчук наголосив, що С. Бандера увійшов у число тих декількох українців, іменем яких називають всю націю.

Професор Черкаського національного університету ім. Богдана Хмельницького Віталій Масненко говорив про глибоку духовність С. Бандери, що йде з родини, яка була священицькою як по лінії батька, так і матері.

Пристрасним був виступ заступника голови КУН Володимира Борейчука, котрого дуже втішив той факт, що в Черкасах до 100-річчя Бандери зняли пам'ятник Ленінові. Закінчилася урочиста академія патріотичними піснями у виконанні родини Наталки і Юрія Прокопчуків – акторів театру. Їхній талант успадкувала і маленька донечка Дана. На очі мимоволі наверталися сльози розчулення, коли вона разом з мамою чистим голосом виконала „Патріотичну колискову", що стала гимном Спілки народних майстрів України. А Ю. Прокопчук запалив залю піснею „Я – український лев", слова якої написав голова Черкаської обласної організації Української народної партії Леонід Даценко.

Я повертався додому окрилений і мріяв про українську Україну, про те, щоб не було більше на нашій землі крови. (Хіба що лише тоді, коли ти завеликий для авта і, вилазячи з нього на засніжений хідник, вдаришся своєю нерозумною головою).

Олександер Вівчарик

Українки, яких згуртувала спільна доля, (зліва)) Іванна Коцовська („Зарихта") з Тернопільщини, яка відбувала покарання на півночі Росії в Інті, Євгенія Солтис з Волині – каралася в Маґадані і на Уралі, Віра Борушевська („Посполита") з Львівщини – пройшла табори Казахстану.
Фото: Олександер Вівчарик

Вертеп в обласному драматичному театрі ім. Тараса Шевченка.

Про генерала Петра Григоренка – в Севастополі

СЕВАСТОПІЛЬ. –1 листопада 2008 року видавництво „Смолоскип" провело презентацію книги спогадів відомого правозахисника генерала Петра Григоренка. Друга (після київської) маштабна презентація книги „Генерал Петро Григоренко" відбулася на Кримській землі не випадково.

Адже генерал П. Григоренко був не просто правозахисником, але рішуче боровся за права кримськотатарської громади, позбавленої радянською владою власної землі. Саме тому „Смолоскип" охоче прийняв запрошення Севастопольської молоді на чолі з Олександром Гладких, зусиллями якої і була організована презентація.

Акція відбулася у приміщенні Українського культурно-історичного центру (УКІЦ), котрий, як і минулого року, надав „Смолоскипові" свою презентаційну залю.

Директор видавництва Ростислав Семків представив гостям презентовану книжку і спеціяльний випуск альманаху „Молода нація", присвячений П. Григоренкові, та дав загальну характеристику тої доби, в якій провадив свою правозахисну діяльність дисидентський генерал.

Політолог Іван Коломієць з університету „Києво-Могилянська академія" говорив про значення еволюції поглядів генерала П. Григоренка, адже він був радянським генералом, а отже – мав доступ до всіх благ, які тодішня система могла забезпечити людині такого рівня. Але він усім цим пожертвував заради правди і справедливости.

На презентації книги „Генерал Петро Григоренко" в Українському культурно-історичному центрі. У першому ряді зліва: священик УГКЦ Микола Квич, голова Спілки Українок Криму Богдана Процак, завідувач катедри історії української та всесвітньої культури Севастопольського військово-морського інституту капітан першої ранґи Андрій Лубенець.

Кожен з гостей презентації міг отримати від „Смолоскипа" безкоштовний примірник „Молодої нації" про генерала П. Григоренка, а подарункові комплекти презентованих книг було передано у бібліотеку УКІЦ, бібліотеку Севастопольського військово-морського інституту (СВМІ), Центральну міську бібліотеку, а також для української та кримськотатарської громад міста.

Важливість такого подарунку для патріотичного виховання курсантів підкреслив завідувач катедри історії української та всесвітньої культури капітан першого рангу Андрій Лубенець. Саме вони складали левову частку слухачів, і серед них були не тільки трохи злякані українською мовою у „місті російських моряків" першокурсники, але й випускники, котрі ось-ось стануть до лав української Чорноморської фльоти.

Другим заходом „Смолоскипа" у Севастополі став поетичний вечір, проведений у Херсонесі. Свої вірші читали лавреати літературного конкурсу Богдан Горобчук, Микола Леонович, Дмитро Лазуткін.

Оля Погинайко

Ірина Шинкарук – співачка світла

Восени минулого року з гастролями в США перебувала відома в Україні співачка і поетеса, Заслужена артистка України Ірина Шинкарук. Хоч вона вже приїжджала до Америки і раніше, проте для української громади Ню-Йорку та Ню-Джерзі, де вона виступала з концертами, творчість І. Шинкарук відома далеко не всім. То ж пропонуємо її розповідь про себе у вигляді відповідей на запитання Степана Слуцького.

– Переслухуючи записи Ваших пісень і поезій — а це вже сім альбомів, часом дуже різних, але завжди ориґінальних, просто не віриться, що Ви ще така молода. Вже у ваших перших авдіокасетах, записаних ще у 1995-1997 роках (Ви тоді були ще школяркою), відчувається впевненість, досвід і професійність. Коли ж ви почали співати і коли вперше вийшли на сцену?

– На сцену мене вивів тато, я ще була зовсім маленькою. Мамині батьки були проти того, щоб вони одружувались, бо, мовляв, батько особа не серйозна – людина з ґітарою. Бабця завжди казала: „Будеш його дітей глядіти, а він буде по ґастролях їздити". Тому, щоб йому не дорікали, він мене буквально з двох років возив з собою по концертах. Іноді я виходила з ним виступати, а потім, вже з семи років, ми активно співали в дуеті. В нас був окремий дуетний репертуар, пізніше я почала виходити на сцену сама, без нього. Тато писав мені пісні. До речі, ми збираємось видавати дуетний альбом, в який увійдуть пісні різних років запису. А минулого року ми записали кілька нових дуетів, які також будуть на цьому дискові.

А з плином часу і я, і тато зрозуміли, що вже заважаємо один одному; тепер він займається

Ірина Шинкарук
Фото: Степан Слуцький

своєю сольною діяльністю, я – своєю. Ми часто зустрічаємося на концертах, а іноді і концерти ведемо разом. Тому що я працюю ще як ведуча, так само, як і він.

Моя мати так само співала, в хорі, але не довгий час – як вона завжди казала: „Я співала в хорі педагогічного університету для того, щоб мені дали гуртожиток". Насправді ж вона співала, бо любила спів і, як тільки мала найменшу нагоду, була з нами на концертах. Причому вона дбала не тільки про нас, але і за всіх артистів, котрі їздили з нами по ґастролях. Після того, як я в 1993 році вийшла переможцем фестивалю „Червона Рута" і в нас розпочалися активні творчі мандрівки, мама, а вона в мене фізик, математик і викладач в школі, під час канікул залишала все і наздоганяла нас на ґастролях.

– В яких українських громадах Вам вдалося виступити і де найбільше сподобалось?

– Перші виступи відбулися на фестивалі „Сорочинський ярмарок" в Кергонксоні, в „Hudson Valley Resort". Окремо я хочу подякувати „Social Development Institute Inc." і його президентові Михайлові Казаренкові за запрошення, і за те, що він зробив можливим мій приїзд до США.

Потім було кілька благодійних концертів, один з них відбувся в Бруклині, другий — в Бавнд-Бруку. Благодійні концерти влаштувала Українська Національна кредитівка з Ню-Йорку для користі постраждалих від повені на заході України.

Крім цього, 18 жовтня я дала концерт у Кліфтоні, в Ню-Джерзі, де тоді відбувся баль „Осінній вернісаж"; 19 жовтня — в Мангетені, в залі Української православної церкви Святої Трійці на Брум-стріт, а 25 жовтня — так само в Мангетені, в Українському Домі на Другій авеню.

В Кліфтоні на концерті було близько 200 осіб. Був дуже гарний контакт з публікою, взагалі цей концерт був особливий ще й тим, що до його організування доклала зусиль моя землячка-житомирянка, Валентина Табака. Все було дуже вишукано, було багато приємних та цікавих зустрічей та знайомств. Після виступу я отримала запрошення на Український фестиваль на Союзівці, оселі Українського Народного Союзу, що відбудеться в липні 2009 року.

– З яким репертуаром Ви виступали на цих концертах?

– Репертуар я весь час трошки змінювала, але кардинальні зміни відбулися хібащо на дискотеці в Мангетені. До 20 пісень звучало на кожному концерті. Але мені хотілося показати різні пісні, згадати щось з того, що я співала раніше, проілюструвати акапельний альбом, над яким я довго і багато працювала, заспівати кілька таких серйозних патріотичних пісень і, зрозуміло, оскільки людина приходить на концерт відпочити, потрібна і якась жартівлива музика. То ж я поділила концерт на три частини: народний бльок, патріотичний і поп-музика.

– Не секрет, що сьогодні російська складова на музичному ринку України досить суттєва. Тому більшість українських співаків не витримують спокуси і вводять у свій репертуар також і російські пісні. А у Вас вони відсутні повністю.

– Ви правильно помітили. Російських пісень в моєму репертуарі немає. Взагалі. Можливо, для мене як для співачки, яка хотіла б зробити кар'єрний крок, в якомусь сенсі — матеріяльному — це навіть мінус, але в іншому — це моя така позиція, якої я тримаюсь з усіх сил.

І хоч я, як вже казала, родом з центральних областей України, але в родині я отримала українське патріотичне виховання.

У свій час в нас в Житомирі дуже популярними були російськомовні навчальні заклади, і коли одного разу неподалік нашого будинку відкрили українську школу, моя мати відразу, без вагання, пішла туди викладати. А коли мене запитували, чому навчаюся в українській школі, я відповідала: „Тому що я українка".

Коли мені було 12 років, я брала участь у знаменитому фестивалі „Червона Рута". Там була зовсім інша атмосфера, ніж на вулицях Житомира. Я мов розчинилась в ній, знайшла рідну стихію.

На сцені я якось відразу подорослішала, раніше почала запитувати себе, до кого я належу, хто мої пращури?

І зрозуміла, що своє національне коріння треба берегти. А мистецтво і культура — це ті стовпи, які дають народові змогу вижити в цьому ґльобалізованому світі.

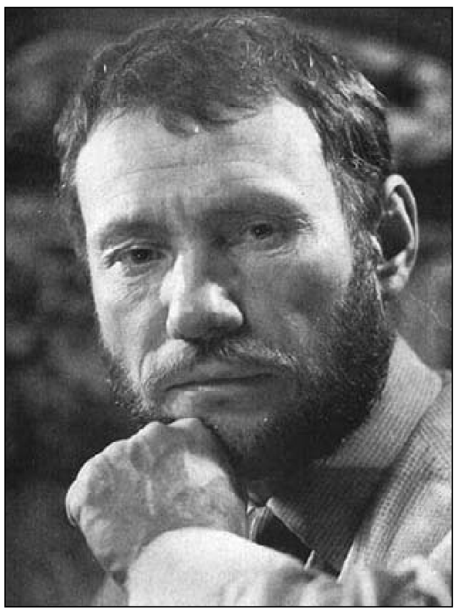
Читачам, котрі хотіли б докладніше ознайомитись з творчістю І. Шинкарук, прослухати декотрі з її пісень чи замовити компакт-диск, радимо відвідати її веб-сайт: www.iryna.com.ua

НОВИНИ МИСТЕЦТВА І ЛІТЕРАТУРИ

МИСТЦІ УКРАЇНИ

Врятований від Голодомору

Художника Задорожного від народження назвали Іваном, але весною 1933 року батько привіз його, виснаженого голодом, до Києва і вблагав керівника сиротинця прийняти хлопчика з псевдом – Валентин. Врятований прожив 67 років і помер 21 жовтня 1988 року, залишивши великий творчий доробок.

Іван-Валентин Задорожний.

Перша виставка І.-В. Задорожного була посмертною. Це був вернісаж визначного майстра живопису, монументальних форм зображення, творця плякатів, художніх проєктів, теоретичних праць про мистецтво, творів для дітей. Автора, який декілька разів упродовж свого творчого шляху різко змінював тематику, жанри і стилі, віднаходив нові виражальні засоби, звертався до злободенної сучасности й історії рідного краю і краян.

І.-В. Задорожний. „Садкам цвісти“, 1970 рік.

Переломним у цій площині стало полотно „Богдан Хмельницький, котрий залишає в заставу кримському ханові свого сина Тимоша“.

У нелегкому житті І.-В. Задорожного були і київський річковий порт з дрібними заробітками, і ночівлі в нішах будинків, підвалах, горищах, у видавництві газети „Вісті“, художня школа, каспійська фльота, війна, концтабори у Тотьмі, Вологді, Архангельську.

Були повоєнні студії у Київському художньому інституті та аспірантурі, участь у виставках та конкурсах. І Спілка художників та її правління, і неодмінно гарячі виступи на всіх художницьких з'їздах та симпозіюмах. Його висували на нагородження премією Тараса Шевченка, але десь губили документи, і на звання члена-кореспондента Академії художеств, куди він теж був „неугодний“.

Земне притяжіння І.-В. Задорожного сполучилося з переїздом автора на проживання до місця життя героїв картини у село над Дніпром, у Щучинку, що біля гори Ржиці. Старші співвітчизники можуть пригадати, який галас його сільські картини зчинили на виставці, а міністер культури Бабійчук сказав: „Це – рецидиви бойчукізму. Пишіть – як усі“.

У його картині „Садкам цвісти“, де синові, якому випалило на війні обоє очей, скоцюрблена мати (одна фуфайка та „кирзяки“) ладна плечі підставити, аби її кровинка не згасла отут, де садкам цвісти б, усю палітру підкорено узагальненості образної мови. Навіть етюди, малюнки, полотна у 1974 році він викинув. Для самоочищення...

Другим етапом на творчому шляху І.-В. Задорожного був перехід 1966 року із живописної в секцію монументального мистецтва.

Почалось із вітража „Т. Шевченко і народ“ для Київського університету. Були рельєф „Весільне свято“ у Кременчуці, вітраж „Намисто“ у селі Калита на Київщині, металопластика „Робітничий хорал“ у Павлограді, вітражі київського фунікулера.

У кременчуцькому вітражі узагальненість пластики образів вирішена пошуковцем на з'явах старокиївського періоду історії народу, коли народ знайшов у собі сили протиставити слов'янознищувальному чорноординському погромникові Мамаєві безсмертний проріст свого етногенія Козака-Мамая!

І.-В. Задорожний.
„Маруся Чурай“, 1975 рік.

На передньому пляні – круглоголовий бард-мудрець широко відкритими очима бачить столикість світу людей і помисли миру, який борсається довкруж. Як на своїй рідній землі, непохитно сидить він сонцегривому коні-скакуні. Є у козака крута шаблюка дамаської сталі: не приходь, вороже, із насильництвом!

У задумах художника були портрети Агапіта, Гальшки Гулевичівни, Т. Шевченка, Махатми Ґанді, Володимира Сосюри, Ліни Костенко. Розпочато роботу над полотнами „Смерть в ім'я істини (Сократ)“, „Колядки“, „Афганістан“, „Голод-33-го“, „Чорнобиль“ і ще десятки й десятки задумів, ескізів...

Загадкова смерть не дозволила здійснити всі ці задуми. Поховали мистця у Ржищеві на Київщині.

Володимир Данилейко,
мистецтвознавець,
Київ

Голос квітневої тиші

Ірина Блажчук народилася у досить суворому краї – на острові Сахаліні, у сім'ї військовослужбовця. Невдовзі сім'я переїхала до мальовничого містечка Монастирища на Черкащині. Любов до квітів прищепила дочці її мама, яка і досі, не зважаючи на свій похилий вік, вирощує їх усюди – біля хати, і на підвіконнях.

Хотілося зберегти цікавий вигин стебла, неповторний кольорит польової квітки. Почала сушити гербарій, готуючи таким чином свою „палітру“.

І ось рослинний матеріял розкладений на папері. Для пересічної людини це може здатися не більше, ніж купкою трави. Але не для майстра. Мисткиня бере тонкий пінцет і починає... ворожити. Ось лягли на тло перші обриси майбутньої композиції, квітка нахилила голівку, „виросли“ листочки, і раптом – несподіваний штрих – чудернацький вигин виноградного вусика або серпантин пасифлори.

Кращого вчителя, ніж природа, не існує, настільки в ній все гармонійно поєднано між собою.

Композиція Ірини Блажчук.

„Кожний майстер образно відтворює суть своєї душі, – розмірковує І. Блажчук. – Буває, що роблю свою роботу у гарному, піднесеному настрої – тоді переважають яскраві композиції жовтих, червоних, помаранчевих відтінків, якщо ж сумую, композиції набувають ліричного настрою, кольори тьмянішають, наближаючись до пастельної гами, лінії стають похилішими. Особливо цікавими виходять ті композиції, коли даєш волю своїй фантазії. Це навіть можуть бути квіти, яких ніколи не існувало у природі, тобто декоративні, або якісь абстрактні візерунки чи образи з казок або снів“.

Декілька років до рук І. Блажчук потрапили пензель і акварельні фарби. Сьогодні гарні роботи, де майстриня знову зображує улюблені квіти, зачаровують глядача не менше, ніж фльористичні мініятюри. І все це – у нечасті години дозвілля. І. Блажчук зайнята у науковій сфері. Вона – старший науковий співробітник Інституту фармакології і токсикології Академії медичних наук України. Це – непересічна, висока духом і багата душею людина.

Тетяна Бердник,
Київ

Одіссея українського лікаря-поета

До 100-ліття з дня народження Михайла Качалуби

Літературна творчість українського лікаря Михайла Качалуби, який від студентських літ до самої смерти змушений був жити в еміґрації, мало відома, незважаючи на те, що на схилі життя він на чужині видав 10 збірок поезії та чотири книжки спогадів „З моєї Одіссеї". Вже після смерти поета в Тернополі вийшла друком 11-та збірка його віршів „Між двома стенокардіями" та його спогади в однотомнику. Багато його віршів було покладено на музику. В Тернополі пісні на слова М. Качалуби вийшли окремою збіркою – „ Ви знаєте, як пахнуть липи..." (2005 рік, упорядник В. Семчишин).

М. Качалуба народився 7 листопада 1908 року в Романовому Селі Збаразького повіту на Тернопільщині, в багатодітній селянській сім'ї. 12-річним хлопцем М. Качалуба вступив до Тернопільської української гімназії, а після її закінчення був прийнятий на медичний факультет Женевського університету.

Заробляв на прожиток і навчання різними принагідними працями, але при всіх негараздах брав активну участь в житті української громади і навіть став головою студентського товариства „Україна". Зустрічався з Євгеном Коновальцем, Євгеном Бачинським, Ганною Чикаленко-Келлер, Миколою Лівицьким та іншими визначними діячами українського національного руху. Після успішного закінчення університету в 1937 році М. Качалуба захистив докторську дисертацію.

Тим часом він одружився з своєю однокурсницею – швайцаркою Луїзою Гейм, стоматологом, яка вивчила українську мову і стала вірною супутницею його життя. Вийшовши заміж за чужинця, дружина втратила швайцарське громадянство, а з ним і всі права та привілеї, які з нього випливали.

Після Мюнхенської угоди 1938 року Швайцарія депортувала всіх чужинців. Країну змушене було залишити і подружжя Качалубів з двома малими дітьми. Вже в кінці листопада 1938 року всі четверо опинилися в Братиславі, звідки їх відіслали в столицю Карпатської України Хуст, а потім – у Великий Березний з дорученням організувати там окружну лікарню.

Анексія Карпатської України мадярським військом 14 березня 1939 року перекреслила їхні пляни. Всі четверо знов опинилися в Братиславі, у містечку Дольний Кубін в реґіоні Орава, де М. Качалуба працював лікарем 23 роки. Під час війни йому довелось лікувати радянських та словацьких партизанів, які діяли в цьому реґіоні. Незважаючи на це, каральні органи Червоної армії після „визволення" його арештували. Лише втручання командира радянського партизанського загону (його колишнього пацієнта) врятувало лікаря перед відісланням „на родіну", тобто в ҐУЛаґ.

Та в грудні 1953 року його арештували чехословацькі органи безпеки і 365 днів тримали в слідчій тюрмі. За зв'язки з бандерівцями, високими представниками Католицької Церкви, вигадане шпигунство та інші „гріхи" М. Качалубу тричі судили. Врешті-решт Найвищий суд в Празі знизив йому кару з п'яти на два роки, з яких один рік підлягав амністії, а однорічне перебування в слідчій тюрмі зараховувалося до вироку суду. М. Качалуба був випущений на волю, однак, не реабілітований. З посади лікаря його перевели на санітара. Пізніше його поновили на посаді лікаря туберкульозного диспансера, однак, він весь час був під суворим наглядом таємної поліції.

В 1962 році М. Качалуба разом з сім'єю, поповненою ще двома дітьми, переселився в обласне місто Кошиці, де займав ту саму посаду лікаря туберкульозного відділу.

Влітку 1963 року здійснилася давня мрія М. Качалуби. Після 32-річної перерви державні органи дозволили йому відвідати сестер і брата на Тернопільщині (батьки вже не жили). Він був приголомшений розповідями найближчих родичів про їхнє перебування в таборах Сибіру та соціяльною нерівністю, яку бачив на кожному кроці. З Тернополя вразом з сином полетів на три дні до Києва, де їх зачарували архітектурні пам'ятки, але глибоко розчарувала... русифікація столиці.

Твори М. Качалуби появлялися в усіх українських виданнях Пряшівщини: альманасі „Дукля", щомісячнику „Дружно вперед", тижневику „Нове життя", „Піонерська газета" тощо.

В 1965 році Іван Мацинський в додатку до своєї історичної монографії „Розмова сторіч" опублікував автобіографічний нарис М. Качалуби „Історія – справа буденна". Цією публікацією М. Качалуба був остаточно залучений до сім'ї українських письменників Словаччини. В Кошицях він був ініціятором заснування української організації, співзасновником українського хору тощо.

В 1966 році в Пряшеві появилась друком перша поетична збірка М. Качалуби – вірші для дітей під назвою „Польові дзвіночки".

Михайло Качалуба

Їх вивчали в школах, дитячих садках, деклямували на різних святах, змаганнях, фестивалях. На підставі цієї збірки М. Качалубу 1967 року було прийнято в члени Української філії Спілки словацьких письменників. Новий імпульс творчості М. Качалуби дала „Празька весна" 1968 року. Він був захоплений національним пробудженням українців Пряшівщини і це своє захоплення висловив у ряді статтей та віршів.

На початку серпня 1968 року М. Качалуба вибрався в свою другу подорож в Україну. На цей раз з дружиною і сином. Їх здивувало величезне скупчення військ і бойової техніки на кордоні з радянського боку. В Тернополі радіо повідомляло, що Чехо-Словаччина окупована німецькими військами, і війська Варшавського договору йдуть на допомогу братньому чехословацькому народові. Було ясно, що окупація Чехо-Словаччини радянськими військами неминуча, тому всі троє повернулися в Кошиці.

21 серпня 1968 року вся країна була окупована військами Варшавського договору. Було ясно, що жертвою стане і М. Качалуба, тому сім'я Качалубів автом вибралася у „літній відпочинок" в Австрію, де нав'язала контакти з швайцарською амбасадою і вже 3 вересня 1968 року переїхала в Швайцарію. М. Качалуба в Клярені 1 січня 1969 року відкрив приватну лікарську амбулянцію, в якій працював до відходу на пенсію 1986 року.

Увечорі і вночі він писав вірші та статті до часописів української еміґрації: „Українське слово" (Париж), „Християнський голос" (Мюнхен), „Новий шлях" (Торонто), „Дзвони" (Дітройт) та інших.

В 1971 році у Парижі вийшла друга збірка віршів М. Качалуби під назвою „Бульварами серця", а наступного року – третя: „Вільним крилом". В Парижі видано і дальші три його поетичні збірки: „Наш талант", „Тріпотіння крилят" та „Відлуння моєї душі". Окремими книжечками вийшли дві поеми М. Качалуби в Арґентині. У видавництві Юліяна Середняка в Буенос-Айресі було видано і дев'яту книжку віршів М. Качалуби „На струнах серця". Певним підсумком поетичного доробку М. Качалуби можна вважати його збірку віршів „Осінні вітри" (Буенос-Айрес, 1990), яка містить 81 вірш періоду 1967-1978 років.

На окрему увагу заслуговують чотири книжки спогадів М. Качалуби, видані у видавництві Ю. Середняка та у видавництві оо. Василіянів під назвою „З моєї Одіссеї". Це – епопея життя свідомого українця на чужині.

М. Качалуба був членом міжнародної письменницької організації „Пен-клюб", Українсько-канадської письменницької асоціяції „Слово" та першим почесним членом Спілки українських письменників Словаччини.

В одному з останніх листів до мене, від 23 лютого 1993 року, він, між іншим, зауважив: „Наперед щиро дякую за турботи стосовно мого ювілею. Я людина скромна й не знаю, чи собі на це заслужив". Автор мав на увазі 85-ліття від свого народження, яке я хотів відзначити ювілейною статтею.

М. Качалуба умер 7 квітня 1993 року в Лозані. Поховали його на цвинтарі в Клярені, де він прожив останніх 20 років.

Микола Мушинка
Пряшів, Словаччина

Михайло Качалуба

Curriculum vitae

Мене породило підніжжя Карпат,
лани колисали Поділля,
в обіймах бистрінь купав
Дністер-брат,
співало дібров буйне гілля.

Чорнозему лімфа пересякла
скрізь –
в коріння, у стовбур, у віття,
дали мені гени специфічну вісь,
що кулась в народі століття.

І хоч в катаклізмах народу мого,
мене понесли буревії,
далеко осталось родинне село,
де батько мій гречку засіяв...

І хоч в чужих мовах
здобув я звання,
високі щаблі, докторати, —
у серці сидить все вітчизна, рідня.
Нікому вже їх не здолати!

І хоч на чужині падають літа
із листям чужої тополі,
душа моя дзвінко весну пригорта,
що сходить на рідному полі.
6 січня 1979

„Боже, нам єдність подай!"

Ми глухнемо від нарікання,
ми сліпнемо від власних сліз,
німіємо від позихання,
нам чуб від шкрабання обліз.

А як прокинемся з дрімоти,
то порскаєм на всіх і вся, —
братів і друзів без турботи
й в калюжі мочим до рубця...

Вовками лютими — юрбою
друть вороги наш рідний край;
а ми жеремось між собою...
Це божевілля чи відчай?

Проголошення самостійности України

Прилетіла вістка,
як соняшний промінь:
Україна наша зриваєсь з кайдан.
До цілого світу несесь її гомін
голосить етер і екран.

Найперше –
молитва-подяка до Бога
зі щирого серця, із глибин душі
Що Господь зберіг нас
на крутих дорогах
на рідному полі, рідні леміші.

У всіх хуртовинах,
навалах чужинних
зберіг наш народ з роду в рід
у нашій основі
та генах первинних,
щоб з отрут ворожих
не оставсь ні слід.

Теж дяка велика
й палке подивління
всім нашим героям з таборів,
тюрем.
Вони в своїх муках
зберегли насіння
жаги по свободі – ядро діядем.

І цим, що ось нині
в геройськім змаганні
державну матуру,
як іспит здають –
в парляменті навіть,
хоч краплі останні
ворожої їді ще всюди течуть...

Нехай святий Юрій
в цій рішучій хвилі
їм на охорону піднесе свій спис,
а воїнам нашим подасть
дужі крила
наш прапор державний
піднести у вись.
24 серпня 1991

Усе життя було боротьбою

До 110-річчя від дня народження д-ра В. Горбового

Серед численних борців за відродження Української незалежної держави одне з провідних місць посідає д-р Володимир Горбовий. Він народився 30 січня 1899 року в родині Григорія і Ганни з старого роду Романчикевичів, в місті Долині, Івано-Франківська обл. Батько В. Горбового був заможним селянином і дбав про освіту своїх синів Володимира, Ярослава та Івана. Вже в середній школі В. Горбовий виявив безмежну любов до України і бажання стати в ряди борців за її суверенність і свободу.

Під час Першої світової війни В. Горбовий в складі стрілецького полку воював на італійському фронті в чині хорунжого. Коли Австро-Угорщина розпалась, зголосився до служби в Українській Галицькій Армії, де був фронтовим старшиною.

У серпні 1919 брав участь у поході українських злучених армій проти захопленого більшовиками Києва. У бою під Козятином був важко поранений і втратив око. Одужавши, В. Горбовий продовжував боронити Україну в складі Херсонської дивізії Армії Української Народної Республіки, де познайомився з полковником Євгеном Коновальцем.

Восени 1920 року 21-річний поручник повернувся в Долину і був вражений політикою Польщі стосовно українців. 20 грудня 1920 року В. Горбовий скликав установчі збори повітової колегії Української військової організації „Воля", яка зародилась у Львові. Всі учасники зборів прийняли присягу: „Клянуся духами полеглих бійців, що дотримаюсь цієї присяги, а коли б не дотримав, хай буду проклятий, як зрадник Українського народу". І В. Горбовий з честю дотримався присяги, будучи до останнього удару серця відданим справі визволення рідного народу з ярма. До проводу нової визвольної організації на Долинщині, крім В. Горбового, було обрано Юліяна Купчинського, Осипа Бойдуника, Антона Стефанишина і Володимира Мацевича.

Влітку 1921 Є. Коновалець скликав у Львові таємні сходини 100 колишніх старшин УГА, серед яких був і В. Горбовий. На зборах було прийнято рішення про створення Української Військової Організації (УВО), яка під керівництвом Є. Коновальця виросла в сильну організацію з потужним осередком в Долинському повіті під командою В. Горбового.

В другій половині 1922 року він виїхав до Львова, де очолив штаб начальної команди. Одночасно В. Горбовий навчався у Львівському українському університеті і брав активну участь в діяльності підпільної Української крайової студентської ради. В кінці 1922 року В. Горбового ув'язнили.

Навесні 1923 року В. Горбовий оселився у Празі і вступив до Карлового університету. У період навчання В. Горбовий одружився з чеською дівчиною Єленою. У них народився син Роман. Однак, сімейне життя не склалося, В. Горбовий повернувся в Україну, відкрив адвокатську канцелярію в Долині.

В 1929 році В. Горбовий брав участь у проведенні першої конференції ОУН Стрийської округи, де проявив свої організаторські здібності 20-річний студент Степан Бандера.

У жовтні 1933 В. Горбовий був втретє арештований польською владою і запроторений до польського концтабору в Березі Картузькій. У грудні 1934 В. Горбовий був звільнений з концтабору. Його виступи на судових процесах розкривали ідеологічно-визвольні мотиви борців за Україну, їхні державницькі цілі і наміри. На цих процесах зріс авторитет В. Горбового. Його гострий аналітичний розум, красномовність і відданість ідеї ОУН полонили красуню Ганну Танчаківську, яка стала дружиною В. Горбового.

Перед приходом „визволителів" зі сходу В. Горбовий з родиною у вересні 1939 року переїхав до Кракова. Це врятувало його від смерті у катівнях НКВД.

У Кракові В. Горбовий очолив Український комітет допомоги полоненим і біженцям, в 1941 році був обраний Генеральним суддею ОУН та головою Українського Національного Конґресу в Кракові, брав активну участь у Другому Великому зборі ОУН в квітні 1941 року, на якому Провідником було затверджено С. Бандеру. Саме В. Горбовий був захисником С. Бандери на суді у справі вбивства польського міністра внутрішніх справ Броніслава Пєрацького, і домігся скасування смертної кари.

В. Горбовий брав участь 30 червня 1941 року у проголошенні української державності.

На початку липня 1941 року в Кракові були заарештовані С. Бандера і В. Горбовий. В тюрмі він пробув більше року і виїхав із важкою хворобою до Праги, де працював юристом у Міністерстві земельних справ Чехословаччини, а 1 серпня 1947 року був арештований. Його передали польській владі, а 9 липня 1948 року – в СРСР, де засудили на 25 років ув'язнення.

У липні 1960 року В. Горбового привезли до Києва, повели відвідати Хрещатик, крамниці, театри. Йому радили зректися своїх переконань і публічно визнати свої „помилки". В. Горбовий рішуче відкинув ці пропозиції.

У серпні 1972 року В. Горбового відпустили на „волю" після 25 років з дня його арешту в Празі. На Оболоні, яка колись була передмістям Долини, збереглася батьківська хата, куди й привезли хворого В. Горбового. Згодом йому дозволили переїхати до вдови Аделі Семків, яка погодилась надати притулок і доглядати за хворим, якого знала ще з дитинства.

Д-р В. Горбовий писав листи до друзів і соратників по боротьбі, але усю пошту перехоплювало КҐБ. До благодійників за кордоном повертались речові пакунки та грошові перекази, якими вони намагалися полегшити життя старшого чоловіка.

13 травня 1984 року до В. Горбового приїхав його знайомий з Ходорова і запропонував погостювати у нього. 22 травня В. Горбовий помер. Похорон відбувся під пильним наглядом КҐБ, але провести патріота в останню дорогу прийшло багато його шанувальників.

Ярослав Стех,
Торонто

НОВІ ВИДАННЯ

Третя збірка віршів Віри Кривої

У дніпропетровському видавництві „Пороги" в 2008 році вийшла збірка віршів Віри Кривої „Україна далека і близька". Передмову написав головний редактор часопису „Бористен" Фідель Сухоніс. Це третя видана книжка авторки. Цього разу вона вийшла в серії „Бібліотека „Видання журналу „Бористен". Про свою книжку В. Крива написала до „Свободи".

Цю збірку, як і попередню – „Журавливі ключі", я залишила в Україні, як дарунок рідній землі. Книжки були розповсюджені в школах і бібліотеках.

Зокрема в Донецьк було передано 50 примірників „Журавлиних ключів".

Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діяспорою Національного Університету „Львівська Політехніка", де відбулась презентація „Журавлиних ключів", передав її в різні куточки світу, де є українці.

Також цього року у Києві, на Світовому Форумі Українців, Ірина Ключковська – директор Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діяспорою передала присутнім вчителям з різних країн книжку і „Україна далека і близька", яка буквально з друкарні була доставлена в Київ.

Віра Крива,
Дітройт

Криза від нас відійде

Рік Новий іде, ступає
Вже й поріг переступає.
Заглядає в кожний дім.
Що ж несе, віщує він?
Отож ми поміркували
І таке йому післали:
Не пустити більше кризу,
Зупинити її силу.
Не дозволити ввійти,
Наробила ж бо біди!
В Старім Році залишити
Й там її похоронити.
Ну а він нам відповів:
Старий Рік не завинив.
В світі сварки та незгоди
Дали їй такі дороги.
Тому й терпить увесь світ.
Мій на це для всіх отвіт.
Та з дарунком до вас їду:
Згоду світові несу.
Якщо згоду світ прийме,
Криза швидше відійде.
Запанує і добро,
Лиш прийміть, люди, його!
Не сваріться-помиріться!
Любіть себе, усміхніться..
Несіть мир, не несіть злобу.
Поможіть один одному.
Добро буде на Землі:
Й будете щасливі всі..
Зникне, пропаде пітьма,
Стане вільною душа.
А любов поміж людьми
Не дасть кризі прорости...

Віра Крива
30 грудня 2008 року.

Книга побачила світ у „Бористені"

Видавництво журналу „Бористен" вже, можна сказати, традиційно готує до друку твори авторів з діяспори.

Вийшла з друку нова поетична добірка, автором якої є Віра Крива, яка мешкає у Дітройті й належить до так званої „четвертої хвилі".

Приваблює у поезіях В. Кривої високе громадянське звучання, патріотизм та правдивий біль за долю свого народу, своєї країни. Публіцистичність віршів авторки є головною ознакою її творчости. Щоденне життя, турботи, проблеми та сподівання отчої землі – ось головне джерело надхнення.

Це вже третій віршований збірник поетеси. Останній – „Журавлині ключі" побачив світ у смілянському видавництві „Тясмин" в 2005 році. І ось за три роки – нова поетична книга. Повноцінна, виважена, довершеніша тематично і технічно, ніж попередня.

Нема сумніву, що поетична робітня для В. Кривої – не якась тимчасова забаганка, а стан душі. І вочевидь прийдешні часи будуть збагачувати її власний творчий доробок новими творами.

Хочу підкреслити певний символізм того, що збірка поезій галичанки В. Кривої з американського Дітройту побачила світ саме у Січеславі-Дніпропетровську. Бо Україна у нас справді єдина, де б ми не жили і з яких би частин її не походили.

Фідель Сухоніс
Дніпропетровськ

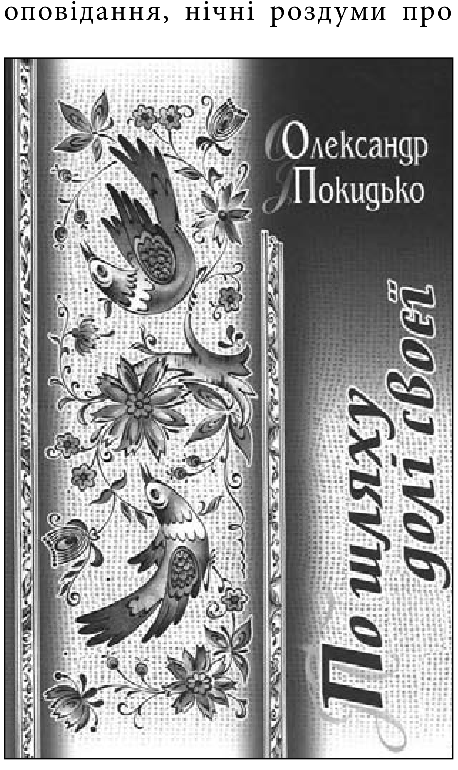
Оповідання і вірші „Котиколяска"

Олександер Покидько. „По шляху долі своєї". „Свічадо". Львів. 2008.

Автор нової книжки належить до числа прикутих до візка інвалідів, які себе називають з гірким гумором „котиколясками". Він народився у 1957 році в селі Мармизівці Чернігівської области, набув фах вчителя і працював в сільській школі, але трагічне ушкодження хребта у 1983 році призвело до інвалідности. Відтоді він пише оповідання, вірші (верлібр), есеї.

Про творчий доробок О. Покидька дізналася лікар Марія Ремінецька, яка тимчасово проживає у США. За її фінансової допомоги і активної участи католицького видавництва „Свічадо" у Львові побачила світ ця книжка.

Творче захоплення М. Ремінецької – витинанки з паперу стали мистецьким оздобленням усієї книжки. В книжці – оповідання, нічні роздуми про життя і вірші.

Цікаву особливість має проза О. Покидька – кожне з 16 оповідань в книзі є не просто переказом події, а заохоченням до висновків про високі істини людської моралі.

Підкинутий мамою своїм батькам малий безбатченко заздрить двом сусідам-братам, яких хвалить їхній дідусь за вкрадене у колгоспі зерно. Дмитрик хоче, щоб і його похвалили, тому йде з сусідами на чергову крадіжку, але зазнає важкої травми, опісля якої усе ж хвалиться своєму засмученому дідусеві, що й він крав у колгоспі.

Стареньку Ганну забули і односельці, і рідний син. Але пригадали, коли дізналися, що Німеччина має виплатити їй відшкодування за примусову працю в роки війни. З міста приїхала невістка з подарунками, сусіди про неї теж пригадали. Та сталося, що серед ночі заболіло серце, а ліки у її безгрошів'ї давно скінчилися... Не стало Ганни.

Кілька оповідань присвячено нелегкому життю „котиколясків", а нотатки – переважно про нього. „Чи не найважливіше у житті, – аби хтось радів, що ти є, що ти живеш", – пише автор. Такий він і в поезії:

якщо тобі стане сумно
защемить душа
і серцю затісниться в грудях
із твоїх очей покотиться сльоза
знай
та сльозинка –
то я...

або

золото осені листопад кинув
під ноги перехожим
стало сіро навколо
а в моєму серці
квітне кохання до тебе

Левко Хмельковський

З питань придбання книжки О. Покидька можна звернутися у видавництво на адресу: Видавництво „Свічадо", вул. Винниченка, 22, Львів 79008 Ukraine.

Подумайте про Ваше завтра
вже сьогодні!
Відкрийте рахунок ІРА,
щоб забезпечити своє
майбутнє без турбот.
4.45%
APY*
Пенсійні рахунки є забезпечені до 250,000 тис. долярів Державною Адміністрацією Кредитових Спілок - NCUA.
Федеральна Кредитова Кооператива
САМОПОМІЧ НЬЮ ЙОРК
Завжди професійна, конфіденційна та ввічлива обслуга.
ГОЛОВНЕ БЮРО: 108 SECOND AVENUE NEW YORK, NY 10003 TEL: 212-473-7310 FAX: 212-473-3251
КЕРГОНКСОН:
6325 Route 209
Kerhonkson, NY12446
Tel: 845-626-2938
Fax: 845 626-8636
ЮНІОНДЕЙЛ:
226 Uniondale Ave,
Uniondale, NY 11553
Tel: 516 565-2393
Fax: 516 565-2097
АСТОРІЯ:
32-01 31st
Astoria, NY 11106
Tel: 718 626-0506
Fax: 718 626-0458
ЛІНДИНГИРСТ:
225 N. 4th Street
Lindenhurst, NY 11757
Tel: 631 867-5990
Fax: 631 867-5989
ЕЛЕКТРОННА ПОШТА:
Info@selfrelianceny.org
ІНТЕРНЕТ:
www.selfrelianceny.org
Поза Нью Йорком дзвоніть безкоштовно:
1-888-SELFREL
Your savings federally insured to at least $250,000 and backed by the full faith and credit of the United States government
NCUA
National Credit Union Administration, a U.S. Government Agency
*APY - Відсотки у річному відношенні, можуть бути змінені без попередження.

У композиторів Дрогобича

ДРОГОБИЧ. – У жовтні 2008 року виповнилося 10 років від того часу, як з ініціятиви музикознавця Володимира Грабовського був створений осередок Національної спілки композиторів України – перше в державі спілчанське ядро, засноване у місті обласного підпорядкування.

Першим з дрогобичан до Спілки був прийнятий у 1993 році В. Грабовський. Він узявся за проведення фестивалю української музики „Струни душі нашої”, який відбувся 8-12 грудня 1993 року і був присвячений 125-річчю заснування Товариства „Просвіта”. Почесними гостями фестивалю були відомі в Україні музиканти Богдана Фільц та Богдан Сюта – композитори, вчені-музикологи, представники Інституту мистецтвознавства, фолкльору та етнографії ім. Максима Рильського, Генадій Ляшенко – професор Київської консерваторії ім. Петра Чайковського, етномузикологи Богдан Яремко з Рівного та Михайло Хай з Києва, Мирослав Корчинський – композитор, доцент Львівського вищого музичного інституту ім. Миколи Лисенка.

Наступні музичні форуми „Струни душі нашої”, організовані В. Грабовським, відбулись у Дрогобичі в 1996, 1997, 1998 та 1999 роках. В програмах було чимало цікавих мистецьких подій: концерти камерної, сучасної, духовної, хорової, фортепіянної музики; зустрічі з мистцями; літературно-мистецький конкурс „Малі бойки”; презентації книг; IV міжнародна наукова конференція „Musica Galiciana” за участю вчених зі Львова, Києва, Кракова, Варшави, Ряшева, Дрогобича, Тернополя, Івано-Франківська; концерт польської музики тощо. Поряд із відомими виконавцями Лідією Шутко, Олександром Козаренком, Йожефом Єрміненм, Павлом Палюхом, Лесею Ленишин, Ярославою Матюхою у концертах брали участь й дрогобицькі диригенти, концертмайстри, піяністи, співаки – провідні музиканти-педагоги і студенти Дрогобицького музичного училища ім. Василя Барвінського, музично-педагогічного факультету Дрогобицького державного педагогічного університету ім. Івана Франка.

Члени Дрогобицької організації Національної спілки композиторів України біля пам’ятника Юрієві Дрогобичеві (зліва перший ряд): Людвіг Туряб, Людмила Садова, Людомир Філоненко, Олександра Німилович, Марія Ярко, Олександер Опанасюк, Ярослав Бодак; другий ряд – Петро Зборовський, Роман Сов’як, Микола Ластовецький, Володимир Грабовський, Юрій Медведик.

Під час V фестивалю у 1999 році відбувся Перший вокальний конкурс, присвячений 90-річчю від дня народження Анатолія Кос-Анатольського, в якому брали участь 30 молодих співаків. На жаль, фестиваль тимчасово припиняв свою діяльність через відсутність матеріяльного забезпечення.

Від 2000 року у концертах фестивалю „Київ-Музик-фест” звучать композиції дрогобицьких авторів Миколи Ластовецького, Людвіга Туряба, Романа Сов’яка, Олександра Опанасюка. Імена дрогобицьких композиторів, музикознавців, етномузикологів стали відомими у Києві й Криму, в Луцьку й Харкові, Донецьку й Одесі.

За час існування осередку в Дрогобичі відбулась низка концертів за особистої участи В. Грабовського, авторські вечори М. Ластовецького, Л.Туряба, О. Опанасюка; концерти з творів Мирослава Скорика, сольний концерт фортепіянного дуету в складі О. Німилович-У. Молчко; концерт, присвячений творчості М. Запам’яталися зустрічі з видатними представниками української мистецької діяспори в США – композитором Ігорем Соневицьким, музикознавцем, бібліографом Романом Савицьким-молодшим, композитором-диригентом Вірком Балеєм та з співаком Йосипом Гошуляком з Канади.

Цікавою є сторінка досліджень музикознавців Дрогобицької організації: вивчення фолкльору, проблем психології народної пісенної творчости Лемківщини і Бойківщини, повернення з небуття окремих імен та висвітлення славних постатей української музичної культури.

Змістовний шлях пройшла дрогобицька організація композиторів за своє перше десятиліття, відгукуючись на насущні проблеми музичного життя України. З ініціятиви В. Грабовського 23 жовтня 2007 року відбувся VI музичний фестиваль „Сто творів Дениса Січинського“, гостею якого була дослідниця творчости композитора, доктор мистецтвознавства Стефанія Павлишин. Завершився VI музичний фестиваль „Струни душі нашої” ювілейними концертами М. Ластовецького, присвяченими 60-річчю від дня народження композитора.

Олександра Німилович,
доцент Дрогобицького державного університету ім. Івана Франка

Книжки, надіслані до бібліотеки „Свободи“

Олег Ольжич. „Поезія, проза“. У виданні надруковано поетичні, прозові твори, публіцистику, неопубліковані й чернеткові записи, незавершені начерки автора. Вперше творчість письменника представлена з такою повнотою. Видавництво „ім. Олени Теліги“, Київ, 2007 рік.

Олег Ольжич. „Археологія“. У книзі вперше зібрані матеріяли, які представляють спадщину О. Кандиби (Ольжича), яка розкриває грані його таланту як науковця-археолога. Видавництво „ім. Олени Теліги“, Київ, 2007 рік.

Олег Ольжич. „In Memoriam“, статті, спогади. У виданні надруковані спогади сучасників О. Ольжича, які разом з ним і під його керівництвом брали участь у боротьбі за незалежну Україну, а також добірку його фотографій. Збережено мовний стиль авторів. Видавництво „ім. Олени Теліги“, Київ, 2008 рік.

РІЧНІ ЗБОРИ 59 ВІДДІЛУ УНС.

Неділя, 25 січня 2009 р.

Бріджпорт, Конн. Управа Відділу повідомляє всіх членів про Річні загальні збори 59 Відділу „Українська Січ“ які відбудуться в залі церкви св. Покрови при вулицях Noble та Barnum о год. 1:30 по пол. У програмі: звіти уступаючої Управи, дискусія і вибір нової Управи. Зараз після зборів відбудеться товариська зустріч. Запрошуємо не тільки членів, але усіх зацікавлених діяльністю УНС. По інформації телефонувати: **Т. Сливінський: (203) 375-6995 – голова, І. Гайда: (203) 261–4530 – рек. секретар, Б. Добущак: (203) 723-4304 – фінанс. секретар, В. Макійчик – касир.**

Арета Бойко

Товариство Українських Інженерів Америки
Відділ у Філядельфії

щиро запрошує Вас на

55-ий БАЛЬ та БЕНКЕТ
з Презентацією Дебютанток

Вікторія Харечко

Субота, 7-го лютого 2009 р.

Park Hyatt Philadelphia Hotel at the Bellevue
Broad and Walnut Streets, Philadelphia, PA

Кіра Волощук

Коктейл о 6-ій годині веч., Бенкет о 7-ій годині
Баль та Презентація Дебютанток о 9-ій годині

Музика оркестри "Фата Морґана"
Конферансьє: Богдан Печеняк, Таїса Гевка

Вступ на Бенкет та Баль – 150 долярів від особи. Лише Баль – 60 долярів
Студентські квитки на Баль – 30 долярів

Вечірній одяг

Александра Филипович

Софія Захарчук

Для замовлення та додаткової інформації, просимо телефонувати до
д-р Лариси Заїки: 215-635-7134

Просимо висилати замовлення та оплату до: Ukrainian Engineers' Society of America
c/o Dr. Larysa Zaika, 40 Johns Road, Cheltenham, PA 19012

Чеки просимо виписувати на: "Ukrainian Engineers' Society of America"

Якщо бажаєте замовити кімнату в готелю, просимо телефонувати до
215-893-1234 або 800-233-1234

При замовленню, просимо згадати, що Ви будете на Балю Українських Інженерів, оскільки готель відложив бльок кімнат за знижену ціну для гостей Балю.

Христина Фат

Андрійка Келлер

Міля Кнігницька

Маріанна Козак

Лариса Ниш

Зоряна Строцька

Передплатіть „Свободу"в Інтернеті!

Найстарша українська газета світу – тижневик УНСоюзу „Свобода" поміщує електронну версію кожного числа на свою інтернет-сторінку: www.svoboda-news.com. На обмежений час користування цією послугою є безкоштовним.

В майбутньому, щоб мати доступ до останнього випуску газети і до електронного архіву „Свободи", треба буде стати передплатником електронної версії.

Передплатити електронну „Свободу" можна і тепер за 55 дол. на рік на вказаній сторінці кредитовою карткою через PayPal.

Якщо маєте складнощі з передплатою через PayPal, а також для звичайної передплати на папері, скористайтеся телефоном (973)-292-9800, дод. 3042, або (800)-253-9862, дод. 3042, або поштою.

Передплатники звичайної (друкованої) версії газети, можуть користуватися електронним архівом за 15 дол. на рік додатково до основної передплати.

Для цього приготуйте кредитову картку і подзвоніть до нашого відділу передплати на число (973)-292-9800, дод. 3042, або (800)-253-9862, дод. 3042. Ви дістанете електронною поштою ім'я користувача (user name) і пароль (password) – збережіть їх для доступу до архіву, де Ви знайдете останнє число газети.

Редакція

МІСТА І СЕЛА УКРАЇНИ

Старовинні пам'ятки Волини

Монастирський храм св. о. Миколая в Мильцях (1542 рік).

Предавня святиня над Турією

Село Мильці лежить на лівому березі річки Турії і належить до давніх поселень цього реґіону Ковельського Полісся. Монастир св. о. Миколая в Мильцях теж належить до найдавніших і найбільш шанованих святинь Волині.

Ця чоловіча обитель бере свої початки з першої половини XV ст. За народними переказами, іноки давнього монастиря в селі Вербка, який був на одному з острівців Турії, часто спускались човнами за течією ловити рибу і на лівому березі річки милувалися мальовничою місцевістю, яку називали „милою". В цій місцевості під назвою „Мильці" частина іноків Вербського монастиря заснувала нову обитель.

Православні ченці збудували тут невелику дерев'яну капличку і такі ж монастирські будівлі, і вели тут чернечий спосіб життя. Але Господь послав їм фундатора, і він звів святиню, яка стоїть вже майже п'ять століть. Таким фундтором став православний князь Федір Сангушко, староста Володимирський, маршалок Волинської землі.

Одного разу з своїми слугами він був у цій місцевості на полюванні і натрапив на монастир-скит. Побачене зворушило його, і князь дав обіцянку побудувати мурований храм і монастирські будівлі. Цеглу, інші будівельні матеріяли доставляли річкою. Нащадки князя – Роман, Андрій, Василь Сангушки продовжували піклуватися святинею – наділяли землями і грішми.

Перша писемна згадка про обитель датована 1542 роком, коли князь В. Сангушко провів заміну своїх сіл з селянами, що належали монастиреві. Монастир являє собою комплекс будівель і храмів, поєднаних між собою.

Головний соборний храм св. о. Миколая, що височіє над монастирськими будівлями, становить собою мистецьку і архітектурну перлину волинських зодчих.

Другим храмом обителі є домова церква Преображення Господнього, облаштована і освячена 1900 року. Перед тим, з 1855 року, домовою церквою був храм Олександра Невського.

Четвертою святинею монастиря залишається церква преподобного Онуфрія на місцевому кладовищі, за півтора кілометра від головної обителі. Храм побудував архимандрит Флоріян Шашкевич 1723 року.

На початку жовтня 1943 року за співпрацю ченців і вірних з УПА німці спалили Мильці, пограбували обитель, а ігумена Феофіла, ієромонаха Іоанна, послушників Корнилія, Михайла, кухарку Марію зачинили в монастирському хліві і спалили. Більшовики, коли знову прийшли на Волинь, намагалися зліквідувати тут чернече життя.

В архіві Волинської области є справа про закриття Милецького чоловічого монастиря за 1947-1949 роки. Це – безцінні документи до заключної сторінки діяльности обителі, яка мала багато різних пам'яток церковного мистецтва, котрі безслідно зникли в ненажерливому череві московського монстра. Приміщення монастиря – двоповерхові муровані корпуси і дерев'яна стодола з садом – були передані Волинському управлінню трудових резервів під спеціяльне училище з континґентом 300 учнів. Закриття храму св. о. Миколая сталося 11 квітня 1949 року.

Уважно переглянувши в архіві документальні та історичні джерела, я вирішив здійснити подорож до цієї святині.

У монастирському храмі ченці правили вранішню Службу Божу російською мовою. Спів невеликий хор, було кілька вірних. В храмі майже відсутні давні ікони доби князів Сангушків, все сяє новизною. Але обитель все таки вистояла і, хоч перебуває в руках московської Церкви, одначе вона наша, на нашій землі, і рано чи пізно служитиме рідному народові, Українській Православній Церкві.

З храму св. о. Миколая іду до церкви Преображення Господнього в братському корпусі.

Молодий чернець розповідає про чернече життя обителі, у якій тепер 30 ченців і послушників. Очолює братію архимандрит Леонтій. Впадає в очі не лише господарська рука настоятеля святині, а й висока культура ченців, які, на відміну від московських служителів, не запитують: „А ви до якої церкви ходите?".

Предавній архів князів Сангушків з XVII ст. був затоплений у мішках в річці Турії. Тоді загинули безцінні документи нашої історії.

Залишаю монастир і йду оглядати інші місцеві пам'ятники. Церква св. Онуфрія на кладовищі має зовсім інший вигляд, ніж при попередніх моїх відвідинах. Тут теж відчувається рука господаря. Кладовище гарно доглянуте, з чисельними кам'яними хрестами-пам'ятниками.

Забутий хрест на могилі Клима Христинича

Село Зимне біля Володимира на Волині славиться пам'ятками Української Православної Церкви. Насамперед – це Святогірський печерний монастир з найдавнішим ротондним храмом Методієвської доби (870-992 роки), монастирська церква св. Трійці, собор Успіння Божої Матері на Святій горі. На подвір'ї монастиря зберігається найдавніший дзвін Волині, подарований обителі князем Олександром Чорторийським (1566 рік).

У Зимному вже 790 років стоїть кам'яний хрест, нині оточений садибами. Належить він до давніх середньовічних клясичних тесаних кам'яних хрестів, і його нинішня висота над поверхнею землі сягає 2.05 м. Надмогильний хрест було поставлено 1218 року на могилі одного з воїнів короля Данила – Клима Христинича, який загинув у боротьбі з поляками. Ось як це засвідчив літописець: „Тоді ж убитий був Клим Христинич, один з усіх його, Данила, воїнів, що ото його хрест і донині стоїть на Сухій дорозі. А ляхів вони багатьох побили і гнали вслід за ними до ріки Вепра".

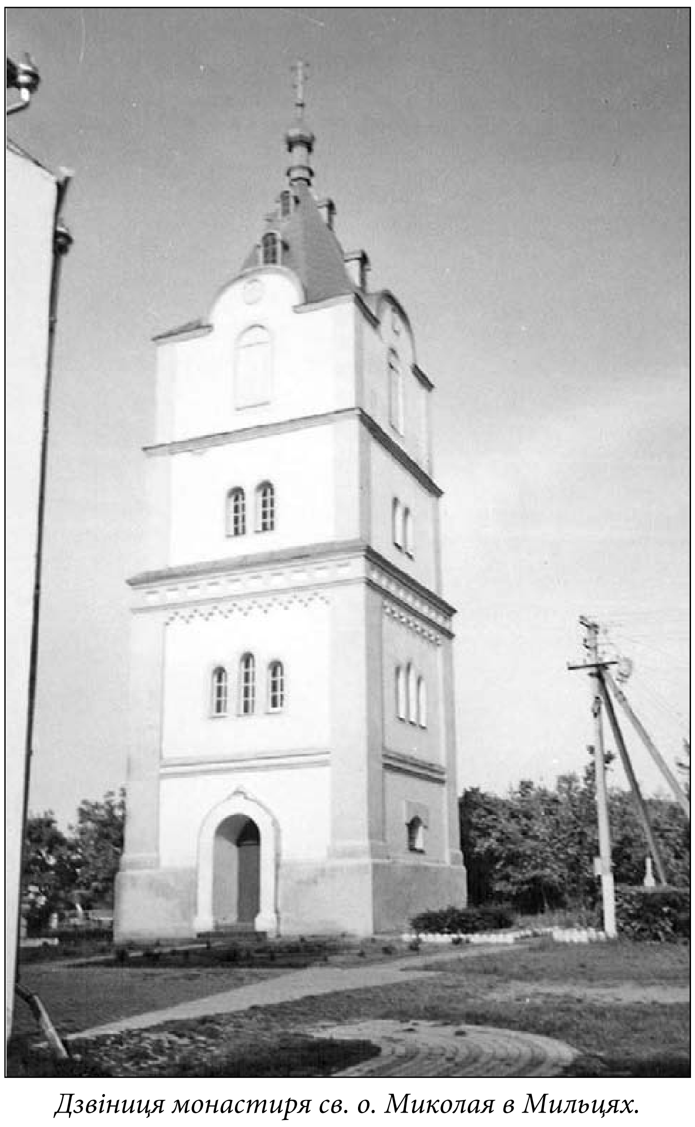
Вже в IX ст. на Волині хрестами увічнювали пам'ять померлих. Саме кам'яним хрестом увічнив король Данило пам'ять загиблого за рідну землю хороброго воїна К. Христинича. Воїнів-героїв, які віддали своє життя за рідну землю, шанували всі народи світу, й українці не були винятком.

Окремі краєзнавці Волині за панування більшовицького тоталітарного режиму заперечували місцезнаходження могили К. Христинича. Їхні припущення були абсолютно однобокі, не наукові.

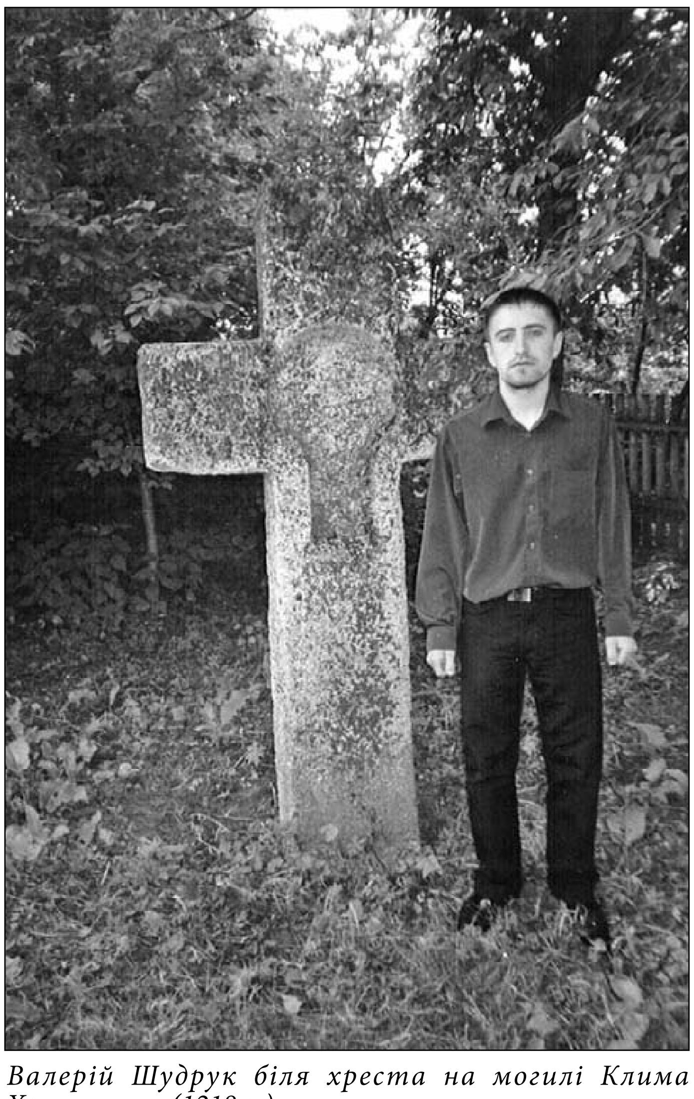
Вперше побачити могилу К. Христинича судилося мені у вересні 1971 року, коли я перебував у подорожі по Волині з відомим мистецтвознавцем Григорієм Логвином, який не мав жодних сумнівів щодо ідентичности поховання.

Недільного червневого ранку я з студентом Волинської духовної семінарії Валерієм Шудруком знову прийшов до хреста на могилі К. Христинича в Зимному. Хрест ще більше осів в землю, забутий владою, не доглянутий вірними. Біля хреста пасуться гуси, гребуться кури, бігають поросята. Справді, гідне подиву ставлення до святині. Скільки ж будемо засівати кукіль безпам'ятства на безмежній ниві нашої історії?

Володимир Рожко,
історик-архівіст, Луцьк

Дзвіниця монастиря св. о. Миколая в Мильцях.

Валерій Шудрук біля хреста на могилі Клима Христинича (1218 р.).

Кілька думок у безповоротну дорогу д-р Дарії Гасюк-Маркусь

Серед поховань на цвинтарі св. Андрія у Савт-Бавнд-Бруку, Ню-Джерзі, з’явилася ще одна могила – д-ра Дарії Гасюк-Маркусь, яка померла після важкої недуги 17 листопада 2008 року в Чикаґо. Похоронні обряди при численній участі друзів і приятелів покійної відбулись у Чикаґо. Поховання на цвинтарі завершив о. ігумен Вернард Панчук при участі дочок Устини Маркусь, Таїси Маркусь-Івашків, онука Адріяна, друзів і приятелів покійної. Над могилою о. В. Панчук виголосив прощальне слово, підкреслюючи заслуги Д. Гасюк-Маркусь як жінки-матері, дослідника-науковця і видатної діячки у жіночому русі української діяспори.

Свіжу могилу, увітчану вінками і китицями квітів, густо покрив осінньо-вітряний український падолист. З жалобного гурта друзів, приятелів, дочок і онука тихо звучали слова прощання.

Д. Гасюк належала до виняткового покоління, яке виростало на шляхах великого виходу з України на захід перед другим приходом більшовиків на західні землі України. Вона росла і формувала свій світогляд в Німеччині, Канаді, Бельгії і США. Це був нелегкий, тернистий шлях, який вона мужньо і з успіхом пройшла.

Д. Гасюк прийшла на світ 15 січня 1935 року, у родині Василя і Меланії з роду Василиків-Гасюків, у селі Незнанів, що на Львівщині. Батьки дали її глибоке родинне і релігійне виховання. Народну освіту починала у селі Батятичі, що біля Кам’янки Струмилової. Середню освіту здобула у Мітенвальді, Німеччина. У 1948 році з батьками еміґрувала до Канади, де в Торонтському університеті, у 1955 році, одержала ступінь бакалавра. Тоді ж пережила передчасну втрату батька. Продовжила студії в Лювенському університеті, у Бельгії, де у 1957 році осягнула ступінь ліценціята з міжнародних відносин.

У 1960 році Д. Гасюк вийшла заміж за відомого вже у той час політичного діяча і публіциста д-ра Василя Маркуся. Їх вінчання відбулось ще у старій церкві св. Юра і було подією українського Ню-Йорку, бо співучасником шлюбу разом з о. д-ром Юліяном Катрієм був відомий телевізійний керівник римо-католицької програми Єпископ Фултон Й. Шін, якого секретаркою була Д. Гасюк. Подружжя Маркусів Господь нагородив дочками Устиною і Таїсою та сином Василем, яким вони дали родинне виховання і вищу освіту.

Д. Гасюк знаходила потрібний час й енерґію для своїх дітей, була доброю і дбайливою матір’ю. Разом з чоловіком були глибоко віруючими і практикуючими християнами. У церкві свв. Володимира й Ольги у Чикаґо вони належали до зачинателів будови цього величного храму.

Д. Гасюк продовжувала студії і у 1975 році захистила в Університеті ім. Ігнатія Лойоли у Чикаґо докторську працю з педагогічної філософії на тему „Формування етнічної еліти; приклад української етнічної групи“. Як педагог викладала у різних коледжах й університетах Чикаґо й околиць. Маючи добрий професійний досвід, стала директором етнічних студій в Ілинойському університеті в 1974-1975 роках. У цьому науковому ключі була автором ряду дослідних праць.

Напередодні, у час і перші роки постання незалежної Української держави хата Маркусів була гостинною для багатьох українських дисидентів, провідних наукових і політичних діячів України. Д. Гасюк-Маркусь очолювала в Чикаґо й околицях акцію допомоги у відкритті Генерального консульства України, для чого був створений відомий „Клюб-500“. Вона керувала Бюром міжнародних зв’язків у Києві у 1993-1995 роках, допомагаючи Україні вставати з колін.

В останні роки життя Д. Гасюк-Маркусь активно присвятилась праці, як співредактор, підготуванню „Української енциклопедії діяспори“, спонзорами якої були і є Наукове Товариство ім. Шевченка і Фундація приятелів Енциклопедії України під керівництвом Володимира Баранецького. Д. Гасюк-Маркусь брала активну участь в українському жіночому русі, будучи головою округи і членкою Головної управи Союзу України Америки, була дійсним членом НТШ й активною пластункою.

Св. п. д-р Дарія Гасюк-Маркусь

Під час поминок на цвинтарі Д. Гасюк-Маркусь прощали голова НТШ в США д-р Орест Попович, від товаришів з гімназійних часів у Мітенвальді – д-р Орест Гаврилюк, від приятелів – Наталка Соневицька, від товаришів з студій у Лювені – Лариса Даник і автор цієї статті – від президії Середовища Української Головної Визвольної Ради, Політичної ради Організації Українських Націоналістів, приятелів з Парижу – Марійки і Кирила Митровичів, Ню-Гейвену – Осипа Данка і від себе особисто.

Дочка Таїса подякувала учасникам, що прийшли відпровадити маму у Божу вічність і промовцям за теплі слова співчуття.

Хай світла пам’ять про Д. Маркусь іде з роду в рід. Чоловікові Василеві, дочкам Усті і Таїсі, синові Василеві й онукам висловлюю глибоке співчуття.

Микола Галів,
Ню-Йорк

Ділимося сумною вісткою, що в четвер, 8 січня 2009 р. відійшов у Божу вічність на 93-му році життя наш найдорожчий ШВАҐЕР і ВУЙКО

СВ. П.

ЯРОСЛАВ ВИННИКІВ

Похорон відбувся в Торонто, Канада.

В глибокому смутку залишилися:

дружина	ДАРІЯ
брат	ВОЛОДИМИР
шваґер	ЕВГЕН СТАХІВ
племінники	АСКОЛЬД ВИННИКІВ
	ЗЕНОН СТАХІВ з родиною
	БОРИС СТАХІВ з родиною
	ЛЯРИСА СТАХІВ

та ближча і дальша родина в Америці і Канаді.

Вічна Йому пам’ять!

У ТРИДЦЯТУ СУМНУ РІЧНИЦЮ відходу у вічність

СВ. П.

ЮРІЯ ТЕОДОРОВИЧА

*** 5-го липня 1906 р., Львів 8 лютого 1979 р., Чикаґо**

будуть відслужені

ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

у церквах:

- **Собор св. Юра, Львів;**
- **Храм свв. Петра і Павла, Львів (де був хрещений);**
- **церква Рождества Пресвятої Богородиці, Самбір;**
- **Собор свв. Володимира і Ольги, Чікаґо.**

Субота, 7 лютого 2009 р. о год. 9-ій ранку.

Вічна Йому пам’ять!

Дочка ОКСАНА

Загін „Червона Калина"
5-ий Курінь УПС і 23-ий Курінь УСП.

Ділимося сумною вісткою з усіма братчиками Загону та пластовими друзями, що в п'ятницю, 16-го січня 2009 р. відійшов на Вічну Ватру наш братчик

св.п.

пл. сен. кер. МИРОЛЮБ ЛОЗИНСЬКИЙ

довголітній архівар Загону „ЧК", інструктор і член проводів таборів СВТ.

Похорон відбувся в середу, 21 січня 2009 р. з церкви св. Юрія в Ню-Йорку на цвинтар св. Андрія в South Bound Brook, NJ.

Родині покійного братчика Миролюба складаємо сердечні співчуття.

Старшина Загону

Ділимось сумною вісткою, що 30 грудня 2008 р. відійшла у вічність на 92-му році життя

СВ. П.

ЯДВИГА (ВІХА) ЧЕРЕВКО

з дому СТОЦКА

вдова мґр права Володимира Черевка

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 3 січня 2009 р. в Українській католицькій церкві свв. Петра і Павла в Ансонії, Кон.

У глибокому смутку залишилися:

доньки – СЯНЯ СМИТ з чоловіком БЕРНІ
– УЛЯНА СТУАРТ з чоловіком КАРСОНОМ
внуки – БЕРНІ III з дружиною АНМАРІ
– ХРИСТИНА КОЛІНС, Esq. з чоловіком д-ром МЕТЮ
– ЛЯРИСА і АНДРІЙ СТУАРТ
правнуки – ЯКІВ і НАЙЛ КОЛІНС
– ПЕТРО і НАТАЛКА СМИТ
сестри – СТЕФАНІЯ КОБУЛЕЦЬКА з сином ЯРОСЛАВОМ
– ҐІЗЕЛЯ КОЦИБАЛА з чоловіком мґр. СВЯТОСЛАВОМ та донькою д-р АРКАДІЄЮ

і дальша родина в Каліфорнії та Україні.

Вічна Їй пам'ять!

У глибокому смутку повідомляємо приятелів і знайомих, що з волі Всевишнього, 16 січня 2009 р., несподівано відійшов у вічність наш дорогий ВУЙКО

св. п.

МИРОЛЮБ ЛОЗИНСЬКИЙ

нар. 26 травня 1929 р. в Ходорові, Україна.

ПАРАСТАС був відслужений у вівторок, 20 січня 2009 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Петра Яреми в Ню-Йорку.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в середу, 21 січня 2009 р. в Українській католицькій церкві св. Юра в Ню-Йорку. Тлінні останки поховано на Українському цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

У глибокому смутку залишилися:

сестрінки – НЕСТОР ДАНИЛЮК з дружиною SHEILA
– АДРІЯН ДАНИЛЮК з дружиною LOUISE і родиною

ближча і дальша родина в Америці і Україні.

Вічна Йому пам'ять!

В пам'ять Покійного просимо складати пожертви на: Українську католицьку церкву св. Юра, Ню-Йорк; Пласт, Інк, Ню-Йорк; St. George Ukr. Cath. War Veterans Post 401, NY або на інші добродійні цілі.

П О Д Я К А

З волі Всевишнього 2 грудня 2008 р. завершила свою земну мандрівку наша улюблена МАМА, БАБЦЯ і ТЕТА

СВ. П.

НАДІЯ КРАВЧУК

(з дому РАДЧУК)

Вдова по інж. Іванові Кравчуку (УВО-ОУН), засновниця і довголітня вчителька дитячих садочків в Україні і в Німеччині, колишня хористка церковних та світських хорів, громадська діячка.

Складаємо щиру подяку о. Василю Гриньківу за відправу Парастасу і Панахиди в похоронному заведенні, о. Василю Путері за зворушливі похоронні відправи в церкві свв. Петра і Павла в Джерзі Сиуі, Н. Дж. і на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, та дякам за чудові приспіви. Рівно ж дякуємо Любомиру Романківу за прощальні слова під час тризни, а рідні, приятелям і знайомим за участь у похоронних відправах, за чудові квіти, численні молитви, Служби Божі, пожертви на церкви і добродійні цілі, та за теплі і щирі вислови співчуття.

Нехай Господь Бог і Матір Божа обдарують Вас усіх щедрими ласками.

В 40-ий ДЕНЬ СМЕРТИ НАШОЇ ДОРОГОЇ МАМИ були відправлені СЛУЖБИ БОЖІ в Українських католицьких церквах:

- свв. Петра і Павла в Джерзі Сиуі, Н. Дж.
- св. Тройці в Силвер Спрінґ, Мд.
- в катедрі св. Миколая в Чикаґо
- в Івано-Франківську.

Залишені у смутку:

доньки – НАТАЛКА КРАВЧУК-ВЕЛС з мужем ДАВИДОМ та синами АДРІЯНОМ і МИКОЛОЮ
– ЛЮБА ҐОНЗАЛЕЗ з мужем САЛЬВАДОРОМ і сином САЛЬВАДОРОМ з дружиною КАРЕН

Нехай американська земля буде нашій Мамі легкою, а свічка Її пам'яті ніколи не погасне.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ невтомного робітника у винограднику Христовому

о. крилошанина ЕМІЛІЯНА ШАРАНЕВИЧА

були відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

в церквах:

- св. Тройці, Silver Spring, MD
- Пресвятої Трійці, Kerhonkson, NY
- св. Михаїла, New Haven, CT
- св. Володимира, Hempstead, NY
- св. Михаїла, Yonkers, NY
- Пресвятої Родини, Washington, DC
- св. Михаїла, Baltimore, MD
- семінарії св. Йосафата, Washington, DC
- семінарії св. Василія Великого, Stamford, CT
- Архистратига Михаїла, Івано-Франківськ, Україна

Про молитви просить

Родина

У 16-ту НЕЗАБУТНЮ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ СВ. ПАМ'ЯТИ ЧОЛОВІКА, БАТЬКА, ДІДУСЯ, ТЕСТЯ і ВУЙКА

ЕВГЕНА ЛУЦЬКОГО

буде відслужена св. ЛІТУРГІЯ в церкві св. Юра в Ню-Йорку, в суботу, 31 грудня 2009 р. о год. 6-ій веч.

За душу Покійного молитов прохає

дружина ОКСАНА з родиною.

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • *Марійка Осціславська • 973-292-9800 #3040* • adukr@optonline.net

[illegible]
забезпечення [illegible]
EUGENE OSCISLAWSKI
Licensed Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
5 Stable Lane tel./ fax: (908) 782-5451
Flemington,N.J 08822
Email:eugenemaria@comcast.net

ЛОНГИН СТАРУХ
Професійний продавець забезпечення УНС
LONGIN STARUCH
Licensed Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
tel.: 800-673-5150 • 845-626-2058
e-mail:lvstaruch@aol.com

• ПРАЦЯ •

Потрібна жінка до опіки старшої жінки у гарній приватній хаті в South Carolina. Підставове володіння англійською мовою побажане. **Тел.: (843) 815-9293. Просити Jerry або Barbara.**

• НА ПРОДАЖ •

На продаж апартамент у Львові на Площі Ринок, 81кв.м. В дуже доброму стані. Щоб оглянути знімки пишіть на **e-mail: headpain 2000@aol.com** або **тел.: (847) 770-3332**

Продається кондомініюм в українському селі ім. св. Андрія, у North Port, FL. 2 спальні, 2 лазнички включно з меблями. До спільного вжитку басейн. **Тел.: (941) 423-1300**

ARKA

Нитки, тканина до вишивання, писанкові прибори, касети, відео-касети, CD, шкільні книжки, хустки, кераміка, різьба.
89 East 2nd St., New York, NY 10009
Tel.: (212) 473-3550

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ
Найбільший вибір українських книжок.
Замовляйте каталог:
1-866-422-4255
www.ukrainianbookstore.com

• РІЗНЕ •

*Куплю **картини** старих українських мистців до своєї приватної колекції. Оплата за домовленістю.*
Тел.: (312) 330-0956 Михайло

ЗМІНА АДРЕСИ

☐ **Свобода** ☐ **The Ukrainian Weekly**

СТАРА АДРЕСА:

Число Відділу (якщо член УНС): ....
Імя і прізвище: ....
Адреса: ....
....

НОВА АДРЕСА:

Імя і прізвище: ....
Адреса: ....
....
Число телефона: (.......) ....

Зголошення присилати до:
Svoboda/The Ukrainian Weekly
P.O.Box 280, Parsippany, NJ 07054

На зміну адреси проситься долучити $1.00
ПЕРЕВЕДЕННЯ ЗМІНИ АДРЕСИ ТРИВАЄ 1-2 ТИЖНІ

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
ЛУЇС НАЙҐРО - директор
Родина ДМИТРИК
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.10009
(212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
Theodore M. Lytvyn,Manager
NJ Lic. No. 3212
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.
Також займаємося похоронами на цвинтарі в Бавнд Бруку і перенесенням Тлінних Останків з різних країн світу.
UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(908) 964-4222
(973) 375-5555

